

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

**METODOLOGIJA ZA EVIDENTIRANJE DEJANSKE RABE JAVNE
ŽELEZNIŠKE INFRASTRUKTURE**

ME010-R3.0

Ljubljana, december 2022

Dejavnost	Pristojni organ	Datum	Podpisnik
Izdelala:	Direkcija RS za infrastrukturo Sektor za evidence o cestah, informatiko in arhiv	november 2022	Anton Švigelj, univ. dipl. org Sekretar
Potrdilo:	Ministrstvo za infrastrukturo	december 2022	Monika Pintar Mesarič, univ. dipl. ekon. generalna direktorica
Sprejela:	Ministrstvo za infrastrukturo Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo	december 2022	Bojan Tičar direktor

Metodologija za evidentiranje dejanske rabe javne železniške infrastrukture

Z. št	Verzija	Oznaka dokumenta	Opis spremembe	Datum začetka veljavnosti
1	1.0	Metodologija_DR_J_železnice_1.0.pdf <i>(št. 37161-20/2019/103)</i>	Inicialna verzija	1. 2. 2019
2	2.0	Metodologija_DR_J_železnice_2.0.pdf <i>(št. 37161-20/2020/445)</i>	Poudarjen je pomen usklajenosti podatkov dejanske rabe zemljišč s podatki zbirnega katastra GJI. Predstavljena je odvisnost dejanske rabe in zemljiškega katastra. Navedena je spletna stran, kjer so objavljeni sloji dejanske rabe javne prometne infrastrukture, in opisan način navezave na obstoječe podatke dejanske rabe javne prometne infrastrukture. Predstavljene so vrste dejanske rabe in vrste podrobnejše dejanske rabe, kot se vodijo v matični evidenci in v evidenci zemljiškega katastra. Dopolnjena so pravila dovoljenih in nedovoljenih prekrivanj poligonov. Dodatno so definirana pravila določitve poligona območja objekta na JŽI. Podrobneje je opisan način izvajanja kontrol nad zajetimi poligoni dejanske rabe zemljišč. Vsebinske spremembe so izvedene v poglavjih 1, 3, 4.3, 4.1, 5, 6.1, 6.4, 7.1.2 ter 8. Sicer je metodologija v celoti preoblikovana.	15. 5. 2020

3	3.0	Metodologija_DR_J_železnice_3.0.pdf (št. 37161-20/2022/273)	Usklajene definicije in terminologija z novo zakonodajo - ZKN (UL RS št. 54/21) skozi celoten dokument. V povezavi s tem tudi odstranitev vsebine, ki se nanaša na lokacijsko izboljšavo podatkov zemljiškega katastra, zemljiškokatastrskega prikaza in zemljiškokatastrskega načrta. Podrobneje je definirano usklajevanje oz. navezovanje na obstoječe podatke matične evidence ter s tem povezana kontrola elaboratov. Z novim podpoglavjem je poudarjena skrb za skladnost podatka dejanske rabe JŽI z dejanskim stanjem. Posodobljena vsebina skladno z ZZelP (UL RS št. 54/22). Ključne vsebinske spremembe so izvedene v poglavju 1, 2, 6.1, in 8.1. Sicer je metodologija preoblikovana v poglavjih 4, 5 in 6.1.	1.2.2023
---	-----	---	---	----------

KAZALO VSEBINE

1	UVOD.....	1
2	JAVNA ŽELEZNIŠKA INFRASTRUKTURA	2
2.1	Zakonodajni okvir.....	2
2.2	Uporabljeni izrazi in definicije	2
2.3	Opredelitev javne železniške infrastrukture	4
3	IZVAJALEC ZAJEMA DEJANSKE RABE JAVNE ŽELEZNIŠKE INFRASTRUKTURE	6
4	VRSTE DEJANSKE RABE IN VRSTE POVRŠIN DEJANSKE RABE JAVNE PROMETNE INFRASTRUKTURE.....	6
5	PODATKOVNI VIR IN PODATKOVNI MODEL	7
5.1	Podatkovni viri	7
5.2	Podatkovni model	7
6	PRAVILA ZA DOLOČITEV IN ZAJEM DEJANSKE RABE ZEMLJIŠČ JAVNE ŽELEZNIŠKE INFRASTRUKTURE.....	8
6.1	Izhodišča za zajem poligonov dejanske rabe zemljišč JŽI.....	9
6.1.1	Kataster nepremičnin	10
6.1.2	Zbirni kataster GJI.....	10
6.1.3	Podatki matične evidence dejanske rabe zemljišč	11
6.1.3.1	Navezave novo zajetih poligonov dejanske rabe zemljišč javne prometne infrastrukture na že zajete poligone dejanske rabe zemljišč evidentirane v evidenci.....	11
6.1.4	Skrb za skladnost podatka DR z dejanskim stanjem	12
6.2	Načini zajema poligona dejanske rabe zemljišč JŽI	12
6.2.1	Zajem poligona na podlagi točk KN.....	12
6.2.2	Zajem poligona deloma po točkah KN, deloma po topografiji	13
6.2.3	Zajem poligona na podlagi topografije.....	14
6.3	Pravila zaključevanja poligonov	14
6.3.1	Zaključevanje poligona na meji katastrske občine.....	15
6.3.2	Zaključevanje poligona ob spremembi atributa dejanske rabe	16
6.3.3	Stikanje poligonov na točkah KN.....	16
6.4	Pravila za prekrivanja poligonov različnih dejanskih rab.....	17
6.4.1	Nedovoljena prekrivanja poligonov	17
6.4.2	Dovoljena prekrivanja poligonov	18
6.4.2.1	Prekrivanje poligonov različnih vrst dejanskih rab javne prometne infrastrukture pri nivojskih križanjih.....	18
6.4.2.2	Prekrivanje poligonov različnih vrst dejanskih rab javne prometne infrastrukture pri izvennivojskih križanjih	19
6.4.2.3	Prekrivanje poligonov javne železniške infrastrukture in vodne infrastrukture	22

6.4.2.4	Prekrivanje poligonov ostalih dejanskih rab prostora z dejansko rabo zemljišč JŽI.....	23
7	PRIMERI DOLOČITVE POLIGONOV DEJANSKE RABE JAVNE ŽELEZNIŠKE INFRASTRUKTURE	24
7.1	Primeri dejanske rabe zemljišč JŽI	24
7.1.1	Določitev poligona vrste dejanske rabe »javna železniška infrastruktura«	24
7.1.1.1	Progovni pas izven naselja	25
7.1.1.2	Progovni pas v naselju.....	34
7.1.2	Določitev poligona »območje objekta na javni železniški infrastrukturi«	45
8	KONTROLA IN POTRDITEV POLIGONOV DEJANSKE RABE	54
8.1	Kontrolni mehanizmi pri določevanju dejanske rabe	54
8.2	Verifikacija določitve dejanske rabe	54
8.2.1	Vizualna kontrola	54
8.2.2	Atributna kontrola (kontrola opisnih podatkov)	55
8.2.3	Topološka in geometrijska kontrola (kontrola opisnih podatkov)	55
8.3	Uskladitev podatkov v matični evidenci.....	55

KAZALO SLIK

Slika 1:	Nacionalno poimenovanje železniških prog (vir: Prometni inštitut za Atlas JŽI)	5
Slika 2:	Prečni prerez zemeljskega telesa v nasipu (Pravilnik o spodnjem ustroju železniških prog, Uradni list RS, št. 93/13, 30/18 – ZVZelP-1 in 31/22, Priloga 1).....	9
Slika 3:	Prečni prerez zemeljskega telesa v useku (Pravilnik o spodnjem ustroju železniških prog, Uradni list RS, št. 93/13, 30/18 – ZVZelP-1 in 31/22, Priloga 2).....	9
Slika 4:	Primer zajema poligona dejanske rabe JŽI na podlagi točk KN, ki v celoti ustreza dejanskemu stanju poteka JŽI v naravi	13
Slika 5:	Primer zajema poligona dejanske rabe JŽI deloma po točkah KN, deloma po topografiji	13
Slika 6:	Primer zajema poligona dejanske rabe JŽI na podlagi topografije	14
Slika 7:	Primer zaključevanja poligonov dejanske rabe na meji katastrskih občin	15
Slika 8:	Primer zaključevanja poligonov dejanske rabe ob spremembi atributa dejanske rabe (poligon JŽI in poligon območja objekta na JŽI).....	16
Slika 9:	Primer zaključevanja poligonov dejanske rabe ob spremembi atributa dejanske rabe (poligon, ki je v celoti zajet po točkah KN, in poligon, ki je zajet deloma po točkah KN, deloma po topografiji).....	17
Slika 10:	Primer nivojskega križanja železnice in občinske ceste	18
Slika 11:	Primer izvennivojskega križanja železnice in ceste – železniški podvoz	20

Slika 12: Primer izvennivojskega križanja železnice in ceste – železniški nadvoz.....	21
Slika 13: Primer izvennivojskega križanja železnice in vodne strukture (železniški most) ter nivojskega križanja železnice in občinske ceste.....	22
Slika 14: Primer prekrivanja dejanske rabe JŽI z gozdnimi površinami.....	23
Slika 15: Razširitev območja dejanske rabe JŽI zaradi nasipa.....	25
Slika 16: Zajem poligona območja JŽI po topografiji – javna cesta v progovnem pasu	26
Slika 17: Zajem poligona območja JŽI po topografiji – zamik katastra	27
Slika 18: Razširitev dejanske rabe JŽI zaradi območja železniškega postajališča	28
Slika 19: Razširitev dejanske rabe JŽI zaradi prestrežal za sneg in burjo	29
Slika 20: Razširitev dejanske rabe JŽI zaradi galerije	30
Slika 21: Razširitev dejanske rabe JŽI zaradi postajnega platoja na levi od viadukta in ščitnega pobočja na desni	31
Slika 22: Razširitev dejanske rabe JŽI zaradi GSM-R stolpa	32
Slika 23: Razširitev dejanske rabe JŽI zaradi izletne cone tirnega zaključka	33
Slika 24: Zajem po mejah parcele – območje progovnega pasu v naselju	34
Slika 25: Razširjen progovni pas v naselju zaradi nivojskega prehoda in brežine	35
Slika 26: Postajno območje ŽP Pivka	36
Slika 27: Območje JŽI na ŽP Postojna in izvennivojsko križanje železnice s cesto.....	37
Slika 28: Izvennivojsko križanje železnice s cesto in območje JŽI na ŽP Postojna s kategorizirano občinsko cesto – dodatna pojasnila k fotografijam	38
Slika 29: Nakladalna rampa – območje JŽI na ŽP Velenje in občinska cesta v progovnem pasu.....	39
Slika 30: Razgiban teren, državna cesta v progovnem pasu	40
Slika 31: Nadhod na ŽP Ljubljana – Črnuče	41
Slika 32: Podhod na ŽP Ljubljana.....	43
Slika 33: Podhod na ŽP Litija	44
Slika 34: Most – območje objekta na JŽI	46
Slika 35: Viadukt »Štampetov most« – območje objekta na JŽI.....	47
Slika 36: Viadukt Bača pri Modreju – območje objekta na JŽI.....	49
Slika 37: Nadvoz Dunajska – območje objekta na JŽI	50
Slika 38: Podvoz Medno – območje objekta na JŽI	51
Slika 39: Predor/tunel – območje objekta na JŽI (1. primer)	52
Slika 40: Predor/tunel – območje objekta na JŽI (2. primer)	53

KAZALO TABEL

Tabela 1: Šifrant vrst dejanskih rab zemljišč javne železniške infrastrukture	6
Tabela 2: Šifrant vrste površine dejanske rabe javne železniške infrastrukture	6

1 UVOD

Zaradi predvidenega množičnega vrednotenja in obdavčitve nepremičnin je Ministrstvo za infrastrukturo v skladu s sklepom Vlade RS z dne 7. 7. 2016 pristopilo k potrebnim aktivnostim za določitev in ureditev nepremičnin javne cestne in javne železniške infrastrukture.

Na podlagi *Zakona o evidentiranju dejanske rabe zemljišč javne cestne in javne železniške infrastrukture* (Uradni list RS, št. 13/2018; v nadaljevanju ZEDRZ) in podzakonskih predpisov je za potrebe določitve in evidentiranja zemljišč železniške javne infrastrukture izdelana *Metodologija za določitev in evidentiranje dejanske rabe zemljišč javne železniške infrastrukture* (v nadaljevanju metodologija). V njej so poleg določitve in evidentiranja zemljišč opredeljene še metode zajema, organizacijski model zajema ter način vzpostavitve, vodenja in vzdrževanja evidence dejanske rabe zemljišč javne železniške infrastrukture kot podrobnejše dejanske rabe prostora.

V metodologiji so upoštevane usmeritve zakona in podzakonskih predpisov, obstoječih evidenc javne železniške infrastrukture in obstoječi predpisi s področja javne železniške infrastrukture ter usmeritve iz obstoječih delovnih gradiv Direkcije Republike Slovenije za infrastrukturo (v nadaljevanju Direkcija) in Ministrstva za infrastrukturo.

Podatke o dejanski rabi zemljišč javne železniške infrastrukture vzpostavi, vodi in vzdržuje upravljavec javne železniške infrastrukture. Podatki o dejanski rabi zemljišč javne železniške infrastrukture se skladno s 1. odstavkom 3. člena ZEDRZ vodijo v matični evidenci dejanske rabe zemljišč javne cestne in javne železniške infrastrukture (v nadaljevanju matična evidenca), ki jo vzpostavi, vodi in vzdržuje Direkcija.

Upravljavec zagotavlja podatke, ki se vodijo v evidenci, in je odgovoren za njihovo pravilnost in ažurnost. Posredovanje sprememb mora biti v skladu s *Pravilnikom o evidentiranju dejanske rabe zemljišč javne cestne in javne železniške infrastrukture* (v nadaljevanju Pravilnik DR), sprejetim na osnovi ZEDRZ. Podatki morajo biti vsebinsko usklajeni z zbirnim katastrom gospodarske javne infrastrukture (ZK GJI), kot to določata 6. odstavek 2. člena ZEDRZ in 6. člen Pravilnika.

2 JAVNA ŽELEZNIŠKA INFRASTRUKTURA

2.1 Zakonodajni okvir

Pri izdelavi *Metodologije za evidentiranje dejanske rabe zemljišč javne železniške infrastrukture* se je upoštevala vsebina naslednjih zakonodajnih aktov:

- *Zakon o evidentiranju dejanske rabe zemljišč javne cestne in javne železniške infrastrukture* – ZEDRZ (Uradni list RS, št. 13/2018),
- *Pravilnik o evidentiranju dejanske rabe zemljišč javne cestne in javne železniške infrastrukture* (Uradni list RS, št. 3/2019),
- *Zakon o katastru nepremičnin - ZKN* (Uradni list RS, št. 54/21), *Pravilnik o vsebini in načinu vodenja zbirke podatkov o dejanski rabi prostora* (Uradni list RS, št. 9/2004, 7/18 – ZEN-A in 33/2019 – ZEN-B in 199/21 – ZUreP-3),
- *Pravilnik o vodenju podatkov katastra nepremičnin* (Uradni list RS, št. 41/22) *Uredba o dejanskih rabah zemljišč* (Uradni list RS, št. 173/21), *Zakon o varnosti v železniškem prometu* – ZVZelP-1 (Uradni list RS, št. 30/2018 in 54/2021),
- *Zakon o železniškem prometu* – ZZelP (Uradni list RS, št. 99/2015 – uradno prečiščeno besedilo in 30/2018, 82/2021 in 54/2022 – ZUJPP),
- *Uredba o kategorizaciji prog* (Uradni list RS, št. 4/2009, 5/2009 – popr., 62/2011, 66/2012, 12/2013 in 30/2018 – ZVZelP-1),
- *Pravilnik o načinu vpisa in izbrisa upravljalcev v kataster nepremičnin* (Uradni list RS, št. 118/21), *Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti* – ZSPDSLS-1 (Uradni list RS, št. 11/2018 in 79/2018),
- *Uredba o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti* (Uradni list RS, št. 31/2018),
- ostala veljavna zakonska oz. podzakonska podlaga.

2.2 Uporabljeni izrazi in definicije

Iz teh zakonov in pravilnikov so prevzeti pojmi in njihove definicije, ki so pomembni za razumevanje te metodologije. Razvrščeni so po abecednem vrstnem redu.

Dejanska raba zemljišč javne železniške infrastrukture pomeni dejansko uporabo pozidanih zemljišč, na katerih so objekti in naprave, potrebni za nemoteno odvijanje javnega železniškega prometa, ter zemljišč, potrebnih za uporabo teh objektov in naprav v skladu z zakonom, ki ureja železniški promet.

Državna cesta je javna cesta, namenjena povezovanju regij in pomembnejših naselij v državi z enakimi regijami in naselji v sosednjih državah, povezovanju regij znotraj države in povezovanju pomembnejših naselij znotraj regije.

Javna železniška infrastruktura (JŽI) so objekti in naprave, potrebni za nemoteno odvijanje javnega železniškega prometa, ter pripadajoča zemljišča, ki funkcionalno služijo njihovi namenski rabi.

Kataster nepremičnin je temeljna evidenca podatkov o položaju, obliki, fizičnih in drugih lastnostih parcel, stavb in delov stavb, ki izkazuje dejansko stanje nepremičnin.

LIDAR (angl. *Light Detection and Ranging*) je tehnologija daljinskega zaznavanja, uporabljena za pridobitev podatkov o zemeljskem površju. Eden izmed produktov LIDAR predstavlja klasificiran oblak točk s položajnimi in višinskimi podatki.

Meja parcele razmejuje zemljišče parcele od zemljišča ene ali več sosednjih parcel in se v katastru nepremičnin vodi kot poligon, določen z daljicami, ki jih določajo točke (točke katastra nepremičnin). Točke se v kataster nepremičnin vpišejo z neposredno uporabo koordinat ob upoštevanju strokovnih pravil za koordinatni vklop

Občinska cesta je javna cesta, namenjena povezovanju naselij v občini z naselji v sosednjih občinah, povezovanju naselij, delov naselij, naravnih in kulturnih znamenitosti in objektov v občini.

Obstoječi železniški sistem sestavljajo obstoječe omrežje ter vozila vseh kategorij in izvorov za vožnjo po tej infrastrukturi.

Omrežje so proge, postaje, terminali in vse vrste stabilnih naprav, potrebnih za zagotovitev varnega in neprekinjenega delovanja železniškega sistema.

Poligon dejanske rabe je strnjena površina zemljišča z isto vrsto dejanske rabe.

Proga druge železnice je proga, na kateri se opravlja prevoz samo za potrebe posamezne gospodarske družbe, ki v zvezi s svojo dejavnostjo prevažata osebe ali blago in ni del železniškega sistema.

Progovni pas je prostor med osema skrajnih tirov proge, razširjen na vsako stran od osi skrajnih tirov za 6 m v naselju oziroma 8 m zunaj naselja ter prostor nad ravnino tirnic do višine 10 m in prostor pod ravnino tirnic do globine 30 m. Če progo prečka daljnovod nazivne napetosti 220 kV, se višina prostora nad ravnino tirnic poveča na 12,75 m, če progo prečka daljnovod nazivne napetosti 400 kV, pa na 14 m.

Svetli profil je omejena, na tir pravokotna ravnina, katere mejno črto določajo točke koordinatnega sistema, s sečiščem v presečišču vertikalne osi tira z ravnino, ki jo tvorita gornji površini obeh sosednjih tirnic. V svetli profil ne smejo segati deli posameznih postrojev proge, objektov, signalov, progovnih oznak, deponiranega materiala in drugih predmetov.

Točke katastra nepremičnin (točke KN) so določene na vsakem lomu in vsakem stiku meje parcele ter dodatno na meji parcele le, če točke ene daljice med seboj niso vidne ali če je daljica daljša od 500 m.

Upravljavec javne železniške infrastrukture (v nadaljnjem besedilu upravljavec) je pravna oseba, ki je odgovorna za obratovanje, vzdrževanje in obnavljanje javne železniške infrastrukture ter sodelovanje pri njenem razvoju.

Varovalni progovni pas je 100 m širok zemljiški pas, ki poteka od meje progovnega pasu na obeh straneh proge.

Železniško območje je zemljišče, na katerem je proga, ki obsega tudi progovni pas in postajna območja ter površine, na katerih poteka dejavnost, povezana s prevozom potnikov ali blaga, in dejavnost, povezana z nalogami upravljavca.

2.3 Opredelitev javne železniške infrastrukture

Javna železniška infrastruktura je grajeno *javno dobro* v lasti države. To so objekti in naprave, potrebni za nemoteno odvijanje javnega železniškega prometa, ter pripadajoča zemljišča, ki funkcionalno služijo njihovi namenski rabi.

Sestavni deli javne železniške infrastrukture so:

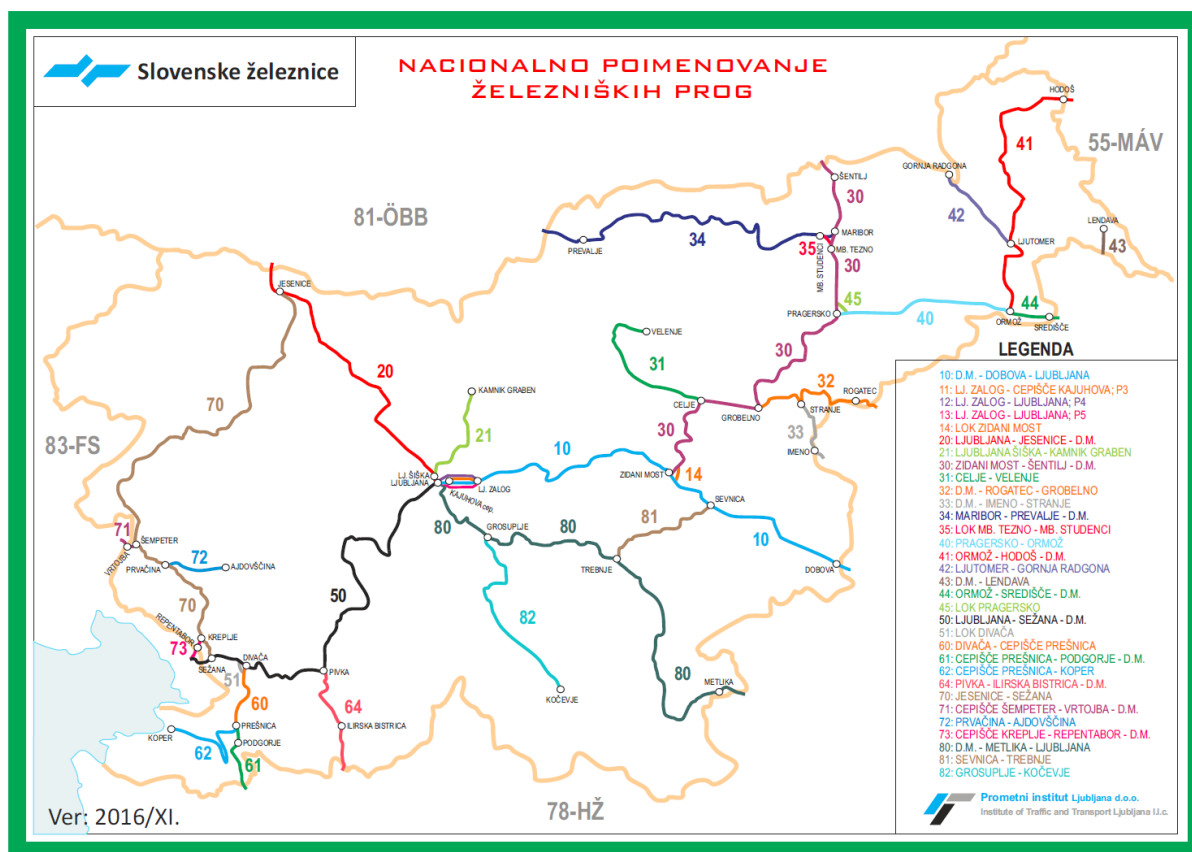
- zemljišča, na katerih je zgrajena javna železniška infrastruktura, in zemljišča, ki so namenjena njeni funkcionalni rabi,
- tiri in progovno telo, vključno s povezovalnimi tiri, nasipi, useki, drenažami, odvodnimi jarki in kanali, obložnimi zidovi, nasadi za zaščito pobočij itd.,
- zgornji ustroj zlasti tirnice, vodilne tirnice, pragovi, vezni in pritrdilni material, greda, vključno s tamponskim slojem, kretnice, križišča, obračalnice in prenosnice (razen tistih, ki so izključno namenjene lokomotivam),
- potniški peroni,
- tovarne klančine, vključno s tistimi na tovarnih terminalih, dostopne poti, zidne ograje, žive meje, palisade, protipožarni pasovi, naprave za ogrevanje kretnic, snegolovi,
- grajeni objekti, zlasti mostovi, prepusti, nadhodi, predori, galerije, podporni in oporni zidovi ter objekti za zaščito pred plazovi, padanjem kamenja in alarmne naprave,
- nivojski prehodi, vključno z napravami za zagotavljanje varnosti v cestnem prometu in protihrupne ograje,
- parkirišča in dostopne poti za potnike in dovoz blaga,
- signalnovarnostne in telekomunikacijske naprave na odprti progi, na železniških in ranžirnih postajah, vključno z napravami za njihovo napajanje z električno energijo in prostori za te naprave, tirne zavore,
- električna razsvetljava za zagotavljanje upravljanja prometa in varnosti,
- naprave za pretvorbo in prenos električne energije kot pogonske energije za vleko vlakov, zlasti elektronapajalne postaje, energetski vodi od elektronapajalnih postaj do voznega omrežja, vožno omrežje z nosilno konstrukcijo,
- objekti, ki se uporabljajo za vzdrževanje, obratovanje oziroma obnavljanje javne železniške infrastrukture.

Sestavni deli železniške proge so:

- spodnji in zgornji ustroj proge,
- signalnovarnostne in telekomunikacijske naprave, vključno z napravami za njihovo napajanje z električno energijo in prostori za te naprave,
- stavbe in prostori za vodenje in urejanje prometa,
- stabilne naprave električne vleke,
- progovni pas.

V progovnem pasu se smejo opravljati le dela in graditi le objekti, napeljave in naprave, ki so potrebni za delovanje in vzdrževanje železniškega sistema.

Uredba o kategorizaciji prog¹ določa kategorizacijo prog v Republiki Sloveniji in jih glede na obseg prometa, gospodarski pomen in povezovalno vlogo železniškega prometa v prostoru razvršča na glavne in regionalne proge.

Slika 1: Nacionalno poimenovanje železniških prog (vir: Prometni inštitut za Atlas JŽI)

¹ Povezava do uredbe: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=URED4989>

3 IZVAJALEC ZAJEMA DEJANSKE RABE JAVNE ŽELEZNIŠKE INFRASTRUKTURE

Zajem poligonov dejanske rabe JŽI bo izvajal z zakonom določen upravljavec javne železniške infrastrukture, katerega naloga in pristojnost je opravljati obvezno gospodarsko javno službo, ki vključuje vzdrževanje javne železniške infrastrukture in vodenje železniškega prometa na njej.

Naloge upravljavca izvaja odvisna družba družbe Slovenske železnice, d.o.o., in sicer družba SŽ-Infrastruktura, d.o.o.

4 VRSTE DEJANSKE RABE IN VRSTE POVRŠIN DEJANSKE RABE JAVNE PROMETNE INFRASTRUKTURE

V skladu z *Uredbo o dejanskih rabah zemljišč* se v evidenci katastra nepremičnin za javno železniško infrastrukturo vodijo podatki o vrsti dejanskih rab zemljišč in vrsti podrobnejših dejanskih rab ter njihove šifre, navedene v Prilogah 1 in 2 te Uredbe.

Tabela 1: Šifrant vrst dejanskih rab zemljišč javne železniške infrastrukture

VRSTE PODROBNEJŠE DEJANSKE RABE	OPIS DEJANSKE RABE	VRSTE DEJANSKE RABE V KN
3321	JAVNA ŽELEZNIŠKA INFRASTRUKTURA	36
3322	OBMOČJE OBJEKTA NA JAVNI ŽELEZNIŠKI INFRASTRUKTURI	37

Vsaki vrsti dejanske rabe se v skladu z izmenjevalnim formatom, ki ga upravljavec matične evidence (Direkcija) objavi na svoji spletni strani, določi vrsta površine dejanske rabe. Vrsta površine dejanske rabe je v 3. členu Pravilnika pojasnjena kot podrobnejša členitev območja progovnega pasu in drugih površin, potrebnih za odvijanje železniškega prometa.

Tabela 2: Šifrant vrste površine dejanske rabe javne železniške infrastrukture

VRSTA POVRŠIN DEJANSKE RABE	OPIS VRSTE POVRŠIN DEJANSKE RABE
20	progovni pas železnice
21	območje objektov železniške infrastrukture

Ta šifrant je soodvisen od šifranta »vrste dejanske rabe«. V primeru, da ima poligon »vrste dejanske rabe« šifro 3321, je vrednost v šifrantu »vrsta površine« lahko le 20. Ko je vrednost šifranta »vrste dejanske rabe« 3322, je vrednost v šifrantu »vrsta površine« lahko le 21.

5 PODATKOVNI VIR IN PODATKOVNI MODEL

5.1 Podatkovni viri

Viri podatkov za zajem dejanske rabe zemljišč javne železniške infrastrukture so:

Primarni viri:

- Kataster nepremičnin (podatki o parcelah, točke KN, zbirka listin),
- Zemljiška knjiga (ZK),
- Zbirni kataster gospodarske javne infrastrukture – ZK GJI (železnice),
- Evidence javne železniške infrastrukture, ki jih vodi upravljavec,
- Podatki o poseljenih zemljiščih (masovni zajem poseljenih zemljišč Ministrstva za okolje in prostor, evidenca stavbnih zemljišč),
- Podatki matične evidence dejanske rabe javne cestne in javne železniške infrastrukture na območjih, kjer so podatki na razpolago,
- Podatki o površju (terenska izmera, LIDAR, videoposnetki, orientirani v prostoru, DOF ...).

Sekundarni viri:

- Podatki o javni železniški infrastrukturi,
- Namenska raba prostora (NRP),
- Kataster nepremičnin - podatki o stavbah in delih stavb,
- Enote urejanja prostora z državnim prostorskim načrtom.

Pomožni viri:

- Register kmetijskih gospodarstev (RKG),
- Grafične enote rabe kmetijskih gospodarstev (GERK),
- Dejanska raba vodnih zemljišč (DRVZ),
- Katastrske občine (KO),
- Register prostorskih enot (RPE): državna meja, meja upravnih občin, evidenca hišnih števil (EHIŠ).

5.2 Podatkovni model

Podatkovni model evidence dejanske rabe zemljišč JŽI vsebuje **ploskovni sloj** podrobne dejanske rabe zemljišč javne železniške infrastrukture ter **točkovni sloj** točk KN, na katere so vezani poligoni dejanske rabe.

Podrobnosti o podatkovnem modelu so opredeljene v izmenjevalnem formatu, ki je objavljen na spletni strani Direkcije.

6 PRAVILA ZA DOLOČITEV IN ZAJEM DEJANSKE RABE ZEMLJIŠČ JAVNE ŽELEZNIŠKE INFRASTRUKTURE

Zakon o varnosti v železniškem prometu (ZVZelP-1, 2021) opredeljuje **železniško območje** kot zemljišče, na katerem je proga, ki obsega tudi progovni pas in postajna območja ter površine, na katerih poteka dejavnost, povezana s prevozom potnikov ali blaga, in dejavnost, povezana z nalogami upravljavca.

Zakon o železniškem prometu (ZZelP, 2022) določa:

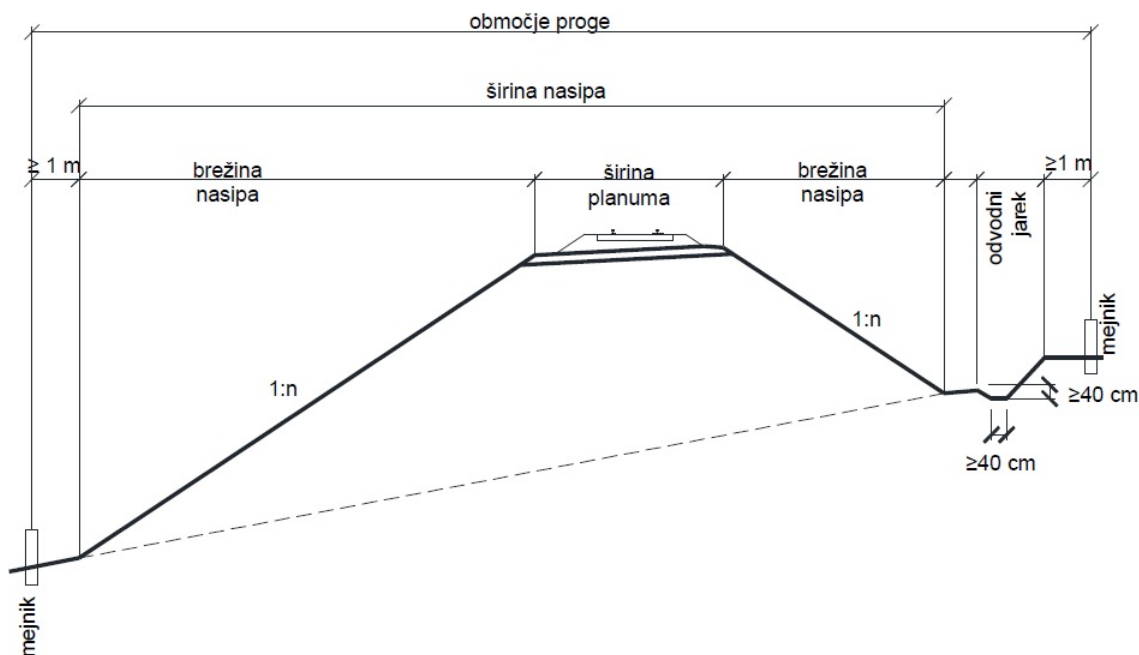
- Javna železniška infrastruktura so objekti in naprave, potrebni za nemoteno odvijanje javnega železniškega prometa ter pripadajoča zemljišča, ki funkcionalno služijo njihovi namenski rabi.
- Javna železniška infrastruktura je *grajeno javno dobro* v lasti države in se uporablja na način in pod pogoji, določenimi z *Zakonom o železniškem prometu* in na njegovi podlagi izdanimi predpisi.
- Delu javne železniške infrastrukture se lahko odvzame status grajenega javnega dobrega le, če ni več potreben za odvijanje javnega železniškega prometa ter opravljanje prevoznih storitev v javnem železniškem prometu.
- Vzdrževanje, obratovanje in obnavljanje JŽI je obvezna gospodarska javna služba, ki jo opravlja upravljavec na podlagi pogodbe o opravljanju gospodarske javne službe.

Dejanska raba zemljišč javne železniške infrastrukture pomeni dejansko uporabo pozidanih zemljišč, na katerih so objekti in naprave, potrebni za nemoteno odvijanje javnega železniškega prometa, ter zemljišč, potrebnih za uporabo teh objektov in naprav v skladu z zakonom, ki ureja železniški promet.

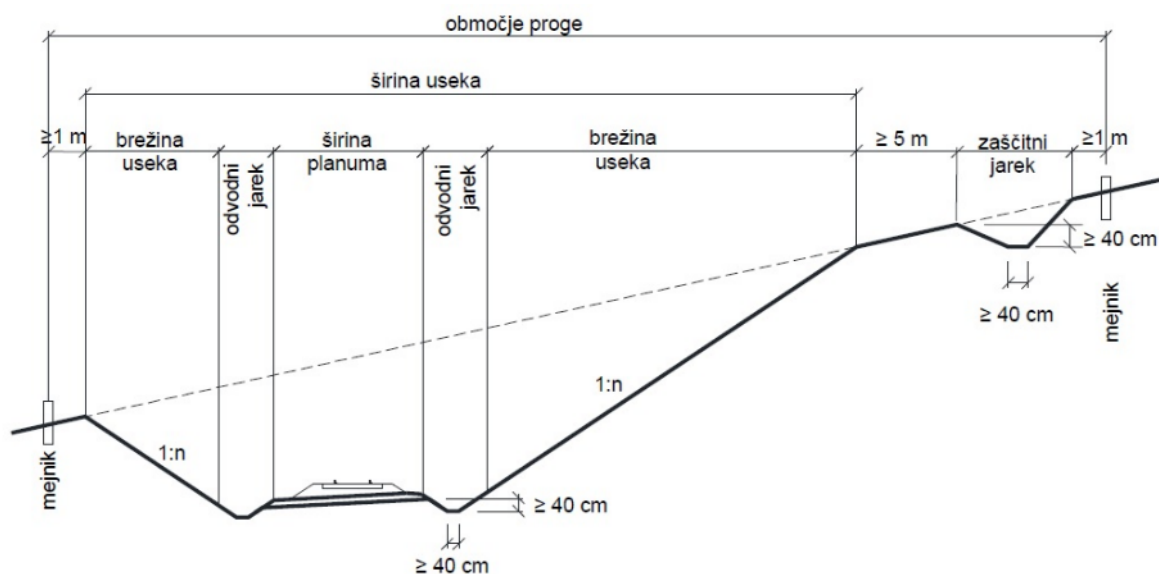
Dejanska raba JŽI se določi in zajame s poligonom dejanske rabe. Zajame se za vse glavne in regionalne proge skladno z *Uredbo o kategorizaciji prog* (Slika 1 te metodologije) in osjo JŽI v ZK GJI.

Pripadajoča zemljišča JŽI, ki funkcionalno služijo namenski rabi objektom in napravam, potrebnim za nemoteno odvijanje javnega železniškega prometa, se po tej metodologiji določijo in evidentirajo kot dejanska raba JŽI.

Območje dejanske rabe JŽI izvede in določi upravljavec skladno z določbami področne zakonodaje.

Slika 2: Prečni prerez zemeljskega telesa v nasipu
(Pravilnik o spodnjem ustroju železniških prog, Uradni list RS, št. 93/13, 30/18 – ZVZeIP-1 in 31/22, Priloga 1)

Slika 3: Prečni prerez zemeljskega telesa v useku
(Pravilnik o spodnjem ustroju železniških prog, Uradni list RS, št. 93/13, 30/18 – ZVZeIP-1 in 31/22, Priloga 2)

6.1 Izhodišča za zajem poligonov dejanske rabe zemljišč JŽI

Osnovna enota dejanske rabe zemljišč JŽI je **poligon dejanske rabe zemljišč JŽI** oziroma **poligon podrobne dejanske rabe zemljišč JŽI** znotraj ene katastrske občine, zajet na

enoličen način. V primeru več različnih vrst površin dejanskih rab znotraj ene katastrske občine ali več različnih načinov zajema je v okviru katastrske občine lahko zajetih več poligonov dejanske rabe JŽI. Poligon dejanske rabe JŽI se zajame kot **zaključen poligon**, ki se smiselno zaključi na meji parcele oziroma katastrske občine. Poligoni morajo biti topološko usklajeni.

Pri zajemu poligonov dejanske rabe zemljišč javne železniške infrastrukture se za določitev obsega javne železniške infrastrukture (JŽI) prioriteto uporabijo primarni viri. Poligon dejanske rabe zemljišč JŽI se zajame po točkah KN ali po topografiji (DOF). Poligon dejanske rabe zemljišč JŽI mora biti lokacijsko usklajen s podatki ZK GJI (železnice), kar pomeni, da se mora poligon dejanske rabe zemljišč JŽI prekrivati z njeno linijo, vpisano v ZK GJI.

Za pomoč pri interpretaciji obsega JŽI se lahko uporabijo tudi sekundarni in pomožni viri.

6.1.1 Kataster nepremičnin

Na območjih, kjer je izvedena odmera javne železniške infrastrukture, se točke poligona dejanske rabe zemljišč JŽI pripnejo na točke KN (zajem se izvede po katastru nepremičnin). Tam, kjer odmera še ni izvedena oziroma kataster nepremičnin ne ustreza dejanskemu stanju v naravi, se dejanska raba JŽI zajame po topografiji (glej podrobna pojasnila v poglavju 6.2). Parcela s statusom javne železniške infrastrukture v posameznih primerih obsega širše območje od dejanske rabe JŽI. Če upravljavec zajame dejansko rabo JŽI širše, kot ga predvideva metodologija, mora podati obrazložitev in utemeljitev takšnega načina zajema.

Upravljavec za upravljanje z železniško infrastrukturo in za urejanje morebitnega zemljiškoknjižnega stanja potrebuje seznam parcel, ki ležijo pod javno železniško infrastrukturo, zato se priporoča, da se poligone dejanske rabe zajame na podatkih katastra nepremičnin (upoštevajoč točnost določitve položaja točk KN) tudi zaradi:

- kasnejših posodobitev katastra nepremičnin (izboljšave, odmere) in z njim poveznega prenapenjanja podatkov dejanske rabe na kataster nepremičnin
- lastniško-pravnih zadev.

6.1.2 Zbirni kataster GJI

Zajema se le dejanska raba zemljišč **kategoriziranih prog** (podatek o kategorizaciji pridobimo iz ZK GJI) in **kategoriziranih postajnih tirov javne železniške infrastrukture** na železniških postajah in postajališčih. **Dejanske rabe zemljišč JŽI ni mogoče evidentirati, če proga ni predhodno evidentirana v ZK GJI.** Nekategorizirane proge in industrijski tiri (tudi tiri za popravilo železniških vozil, tiri v lokomotivskih depojih, garažni tiri in stranski tiri v zasebni lasti) se ne evidentirajo v evidenci dejanske rabe zemljišč JŽI.

Posledično je pred zajemom dejanske rabe potrebno uskladiti podatke v ZK GJI z *Uredbo o kategorizaciji prog* in dejanskim stanjem v naravi. Pri tem je še posebej pomembna **lokacijska usklajenost** podatkov dejanske rabe javne železniške infrastrukture z ZK GJI. Pravilnik v 6. členu pojasnjuje lokacijsko usklajenost kot prekrivanje poligona dejanske rabe železniške infrastrukture z linijskim slojem železniške proge v ZK GJI.

Elaborati dejanske rabe, ki ne bodo skladni z veljavno *Uredbo o kategorizaciji prog, z linijo javne železniške infrastrukture v ZK GJI in dejanskim stanjem v naravi, bodo zavrneni kot lokacijsko neusklajeni.* Upravljavec javne železniške infrastrukture mora oddati dejansko rabo javne železniške infrastrukture za vse tiste odseke, katerih upravljavec je.

6.1.3 Podatki matične evidence dejanske rabe zemljišč

Na spletni strani <https://draba.drsi.si/> je mogoč prevzem aktualnih podatkov, ki so vpisani v evidenco. Objavljeni so podatki dejanske rabe zemljišč (po slojih):

- javne železniške infrastrukture,
- javne državne cestne infrastrukture,
- javne občinske cestne infrastrukture.

Tako je omogočen dostop do podatkov, ki so že vključeni v evidenco dejanske rabe zemljišč javne prometne infrastrukture in so eden izmed primarnih virov zajema novih podatkov dejanske rabe zemljišč. Evidenca bo vsebovala dejansko rabo prometne infrastrukture 215 upravljavcev in mora biti medsebojno vsebinsko in tehnično usklajena. Medsebojna usklajenost se bo zagotavljala z upoštevanjem in navezovanjem novih podatkov dejanske rabe zemljišč na že zajete in na spletu objavljene podatke dejanske rabe zemljišč.

Če upravljavec pri evidentiranju dejanske rabe zemljišč ugotovi vsebinsko neusklajenost, to je morebitno prekrivanje z dejansko rabo zemljišč drugega upravljavca iz evidence, se z njim lahko predhodno uskladi, sicer bo uskladitev izvedel upravljavec matične evidence (podrobneje glej Izmenjevalni format).

6.1.3.1 Navezave novo zajetih poligonov dejanske rabe zemljišč javne prometne infrastrukture na že zajete poligone dejanske rabe zemljišč evidentirane v evidenci

Na novo zajeti poligoni dejanske rabe zemljišč javne prometne infrastrukture na stičiščih z drugimi upravljavci javne prometne infrastrukture se v primeru, da ustrezajo dejanskemu stanju v naravi, navežejo na podatke iz objavljenih slojev. Vendar je pred tem treba preveriti tedaj (v času zajema) aktualno stanje katastra nepremičnin (uraden podatek GURS). V primeru, da je aktualno stanje katastra nepremičnin drugačno od stanja, na katerega je pripet poligon iz objavljene evidence dejanske rabe, mora upravljavec oddati poligon dejanske rabe, ki ni pripet na obstoječi poligon dejanske rabe iz evidence, ampak na aktualno stanje katastra nepremičnin. Na novo zajeti poligon dejanske rabe JŽI, ki je pripet na aktualno stanje katastra nepremičnin, mora hkrati ustrezati dejanskemu stanju v naravi.

Nastalo tehnično neusklajenost, to je prekrivanje oziroma vrzel zaradi spreminjanja podatkov katastra nepremičnin, bo odpravil upravljavec evidence in tehnično usklajeno stanje podatkov dejanske rabe zemljišč objavil na spletni strani <https://draba.drsi.si/>.

V ostalih primerih, torej ko novo stanje katastra nepremičnin ne ustreza dejanskemu stanju v naravi in posledično poligona ni moč navezati na kataster nepremičnin, se mora upravljavec

topološko pravilno navezati na obstoječi poligon dejanske rabe iz objavljenih slojev, če tako dopušča topografija.

6.1.4 Skrb za skladnost podatka DR z dejanskim stanjem

Podatek o dejanski rabi JŽI je dodatna informacija:

- za vodenje evidenc o nepremičninah upravljavcev (v skladu z VIII. poglavjem Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti ZSPDSLS-1),
- za načrtovanje in urejanje prostora,
- za urejanje lastništva zemljišč pod JŽI (pritožbe lastnikov).

Zaradi zgoraj navedenega in skladno z ZEDRZ je potreben skrben nadzor nad usklajenostjo podatka DR z dejanskim stanjem in sprotno posodabljanje ob spremembi kategorizacije prog in postajnih tirov JŽI, odvzemu in dodelitvi statusa javno dobro – javna železniška infrastruktura oziroma drugih spremembah na JŽI.

6.2 Načini zajema poligona dejanske rabe zemljišč JŽI

6.2.1 Zajem poligona na podlagi točk KN

Zajem poligona dejanske rabe zemljišč JŽI, kjer dejansko stanje JŽI **v celoti ustreza** podatkom katastra nepremičnin (upoštevajoč točnost določitve položaja točk KN, urejene meje), se izvede po točkah KN. Poligon dejanske rabe se pripne neposredno na točke KN, dejanski potek JŽI v naravi se ujema s potekom JŽI v uradnih evidencah (v katastru nepremičnin in v ZK GJI).

Proga 40: KO 408 Gorišnica, parcela št. 743

Slika 4: Primer zajema poligona dejanske rabe JŽI na podlagi točk KN, ki v celoti ustreza dejanskemu stanju poteka JŽI v naravi

6.2.2 Zajem poligona deloma po točkah KN, deloma po topografiji

Pri zajemu poligona dejanske rabe zemljišč JŽI kjer dejansko stanje JŽI **ne ustreza podatkom katastra nepremičnin v celoti**, se poligon dejanske rabe pripne neposredno na točke KN, kjer je to mogoče, v nasprotnem primeru se poligon zajame po topografiji. Dejanski potek JŽI v naravi se lahko delno ujema s potekom JŽI v uradnih evidencah (v katastru nepremičnin in v ZK GJI).

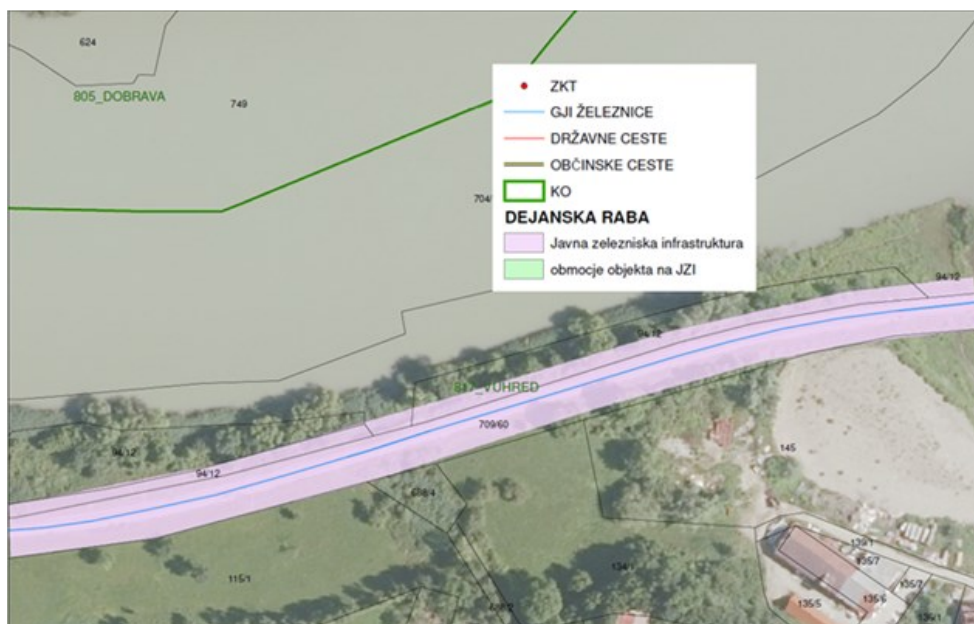

Proga 21: KO 1959 Domžale, parcela št. 5424/1

Slika 5: Primer zajema poligona dejanske rabe JŽI deloma po točkah KN, deloma po topografiji

6.2.3 Zajem poligona na podlagi topografije

Zajem poligona dejanske rabe JŽI na parcelah, kjer dejansko stanje JŽI **v celoti ne ustreza podatkom katastra nepremičnin**, se izvede po topografiji. Kataster nepremičnin v tem primeru ne ustreza dejanskemu stanju JŽI v naravi. Območje dejanske rabe se zajame po topografiji na podlagi razpoložljivih virov, v širini progovnega pasu.

Proga 34: KO 817 Vuhred, parcela št. 709/60

Slika 6: Primer zajema poligona dejanske rabe JŽI na podlagi topografije

6.3 Pravila zaključevanja poligonov

Poligon se zaključí:

- na meji katastrske občine,
- ob spremembi atributa dejanske rabe.

Poligoni se lahko vodijo tudi podrobneje, če se s tem zagotavlja višja stopnja natančnosti vpisanih podatkov (npr.: del odseka je v celoti odmerjen in navezan na točke KN, medtem ko preostanek proge poteka po neodmerjeni parceli ali pa ko je del odseka odmerjen z večjo natančnostjo določitve točk KN kot preostali del odseka).

Nedovoljeni so večdelni poligoni (angl. *multipart feature*).

6.3.1 Zaključevanje poligona na meji katastrske občine

Na Slika 7 sta zajeta dva poligona dejanske rabe JŽI, in sicer levi poligon v KO 409 Zamušani, parcela št. 1039 in desni poligon v KO 328 Osluševci, parcela št. 77. Poligona sta zaključena na meji katastrskih občin.

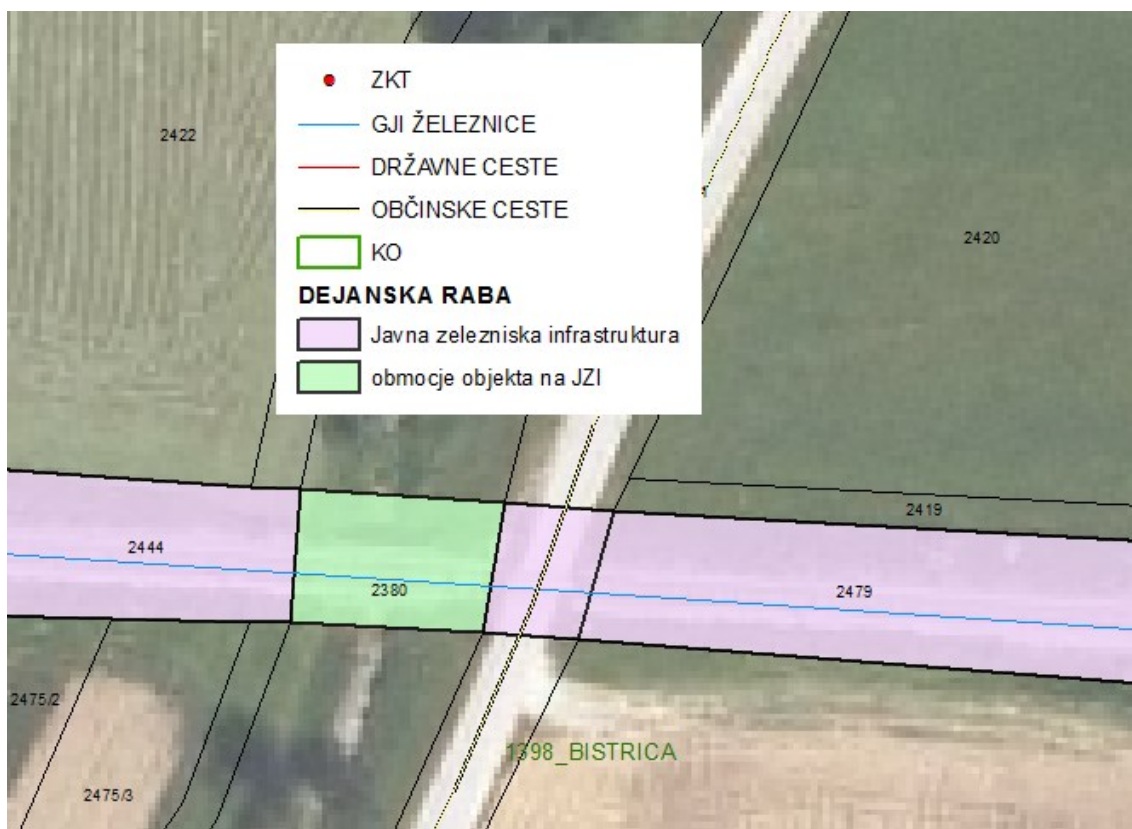

Proga 40: KO 409 Zamušani, parcela št. 1039 in KO 328 Osluševci, parcela št. 77

Slika 7: Primer zaključevanja poligonov dejanske rabe na meji katastrskih občin

6.3.2 Zaključevanje poligona ob spremembi atributa dejanske rabe

Na sliki 8 sta zajeta dva poligona dejanske rabe JŽI, in sicer poligon JŽI in poligon območja objekta na JŽI. Poligon JŽI zajema zemljišče na parcelah št. 2479 in 2444, poligon območja objekta na JŽI pa poteka po parceli št. 2380, vse KO 1398 Bistrica. Poligoni so zaključeni ob spremembi atributa dejanske rabe.

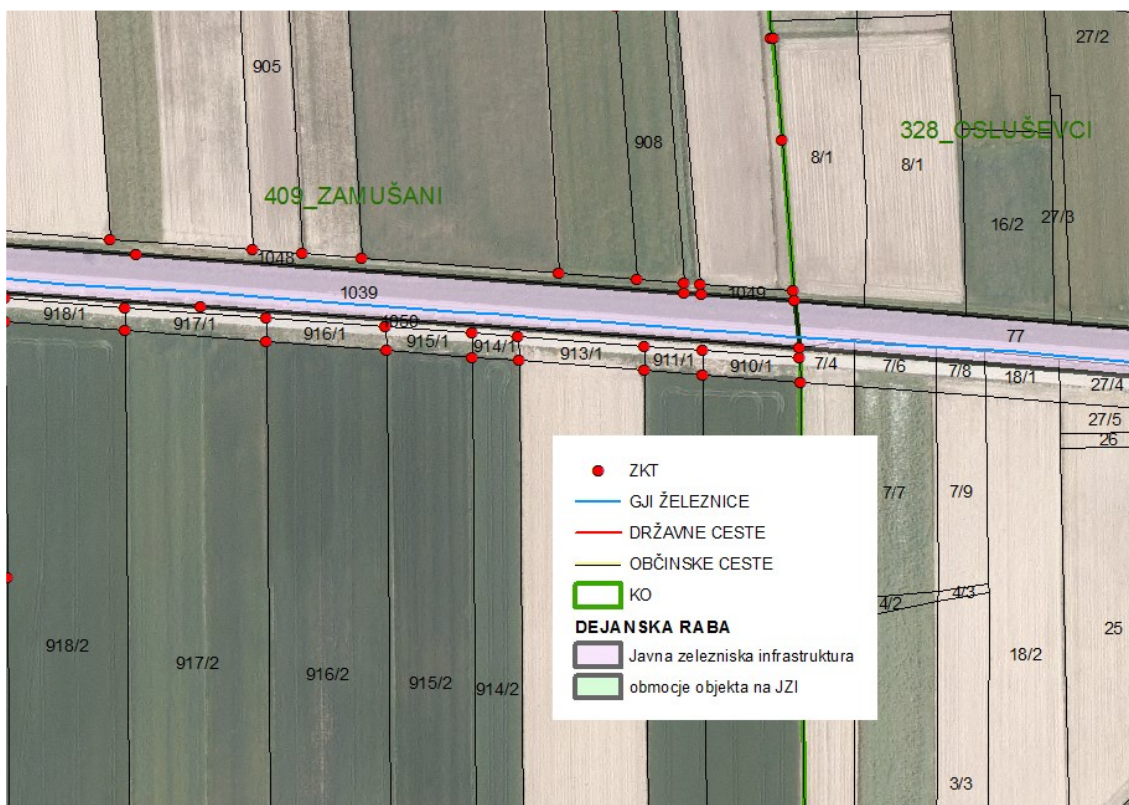
Proga 81: KO 1398 Bistrica, parcele št. 2479, 2444 in 2380

Slika 8: Primer zaključevanja poligonov dejanske rabe ob spremembi atributa dejanske rabe (poligon JŽI in poligon območja objekta na JŽI)

6.3.3 Stikanje poligonov na točkah KN

Na sliki 9 sta zajeta dva poligona dejanske rabe JŽI. Levi poligon (KO 409 Zamušani, zemljišče s parcelno št. 1039) je v celoti zajet po točkah KN, medtem ko je desni poligon JŽI (KO 328 Osluševci, parcela št. 77) zajet deloma po točkah KN, deloma po topografiji.

Poligoni se morajo med sabo stikati na skupnih točkah KN ali topografskih točkah (v primeru, da se zajema po topografskih podatkih) **brez vmesnih vrzeli ali prekrivanj**.

Proga 40: KO 409 Zamušani, parcela št. 1039, KO 328 Osluševci, parcela št. 77

Slika 9: Primer zaključevanja poligonov dejanske rabe ob spremembi atributa dejanske rabe (poligon, ki je v celoti zajet po točkah KN, in poligon, ki je zajet deloma po točkah KN, deloma po topografiji)

6.4 Pravila za prekrivanja poligonov različnih dejanskih rab

6.4.1 Nedovoljena prekrivanja poligonov

- **Nedovoljeno** je prekrivanje poligonov dejanske rabe zemljišč javne prometne infrastrukture različnih upravljavcev. V primeru prekrivanj se ob vnosu v matično evidenco upoštevajo pravila, zapisana v 7. členu Pravilnika.
- **Nedovoljeno** je prekrivanje poligonov katere koli kombinacije vrst površin dejanske rabe zemljišč JŽI:
 - progovni pas železnic,
 - območje objektov železniške infrastrukture.

6.4.2 Dovoljena prekrivanja poligonov

6.4.2.1 Prekrivanje poligonov različnih vrst dejanskih rab javne prometne infrastrukture pri nivojskih križanjih

V primeru nivojskega križanja javne železniške in javne cestne infrastrukture se dejanska raba zemljišč JŽI zajema na sledeč način: **dejanska raba JŽI se zajame neprekinjeno** kot poligon javne železniške infrastrukture, **dejanska raba JCI pa kot poligon območja objekta na javni cestni infrastrukturi**.

Dejanska raba JŽI na sliki 10 je zajeta neprekinjeno kot poligon vrste dejanske rabe »javna železniška infrastruktura« (3321), poligon cestnega zemljišča pa je v delu križanja zajet kot poligon vrste dejanske rabe »območje objekta na javni občinski cestni infrastrukturi« (3313).

Proga 10: KO 995 Šempeter v Savinjski dolini, parcela št. 1179/2

Slika 10: Primer nivojskega križanja železnice in občinske ceste

6.4.2.2 Prekrivanje poligonov različnih vrst dejanskih rab javne prometne infrastrukture pri izvennivojskih križanjih

V primeru izvennivojskega križanja javne železniške in javne cestne infrastrukture se dejanska raba zemljišč JŽI zajema na dva načina, in sicer:

- V primeru **železniškega podvoza** oziroma cestnega nadvoza se poligon javne železniške infrastrukture zajame neprekinjeno, poligon dejanske rabe javne cestne infrastrukture pa kot »območje objekta na javni cestni infrastrukturi«.

Zaradi poteka železniške infrastrukture pod javno cesto (železniški podvoz) se zajem dejanske rabe JŽI izvede neprekinjeno kot poligon vrste dejanske rabe »javna železniška infrastruktura« (3321). Prekinjena je dejanska raba tiste infrastrukture, ki poteka po nadvozu – viaduktu. V tem primeru je to državna cesta, ki se v tem delu zajame kot poligon vrste dejanske rabe »območje objekta na javni državni cestni infrastrukturi« (3312) [primer Proge 31, KO 996 Žalec, parcela št. 1982/1 na sliki 11].

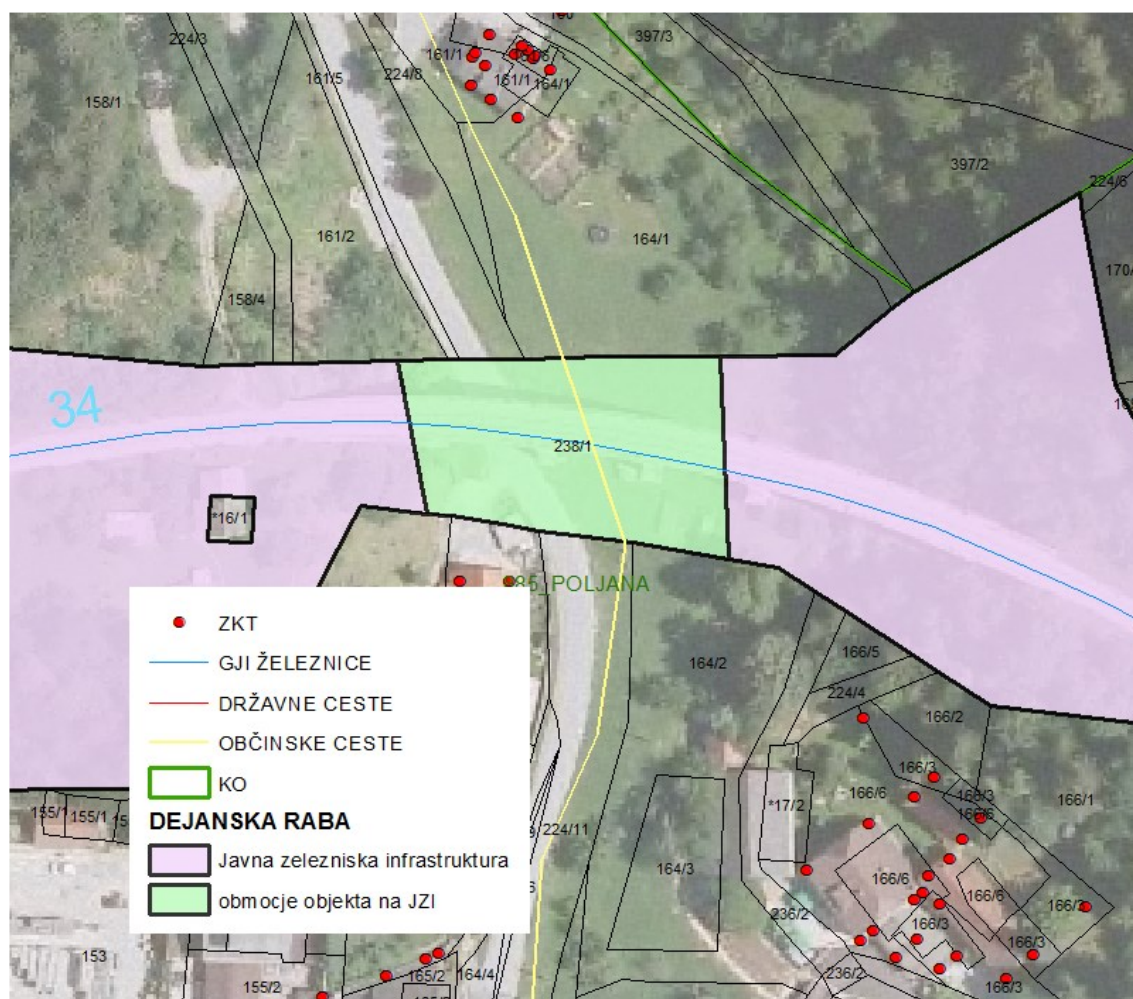
- V primeru **železniškega nadvoza** oziroma cestnega podvoza se poligon javne železniške infrastrukture zajame kot »območje objekta javne železniške infrastrukture«, poligon javne cestne infrastrukture pa se zajame neprekinjeno.

Zaradi poteka železniške proge po viaduktu se izvede zajem dejanske rabe JŽI prekinjeno. Prekinjena je dejanska raba tiste infrastrukture, ki poteka po nadvozu – viaduktu. V tem primeru je to JŽI in se območje viadukta zajame kot poligon vrste dejanske rabe »območje objekta na javni železniški infrastrukturi« (3322), občinska javna cestna infrastruktura pa se zaradi poteka pod viaduktom zajame neprekinjeno kot »javna občinska cestna infrastruktura« (3313) [primer Proge 34, KO 885 Poljana, parcela št. 238/1 na sliki 12].

Proga 31: KO 996 Žalec, parcela št. 1982/1

Slika 11: Primer izvenravninskega križanja železnice in ceste – železniški podvoz

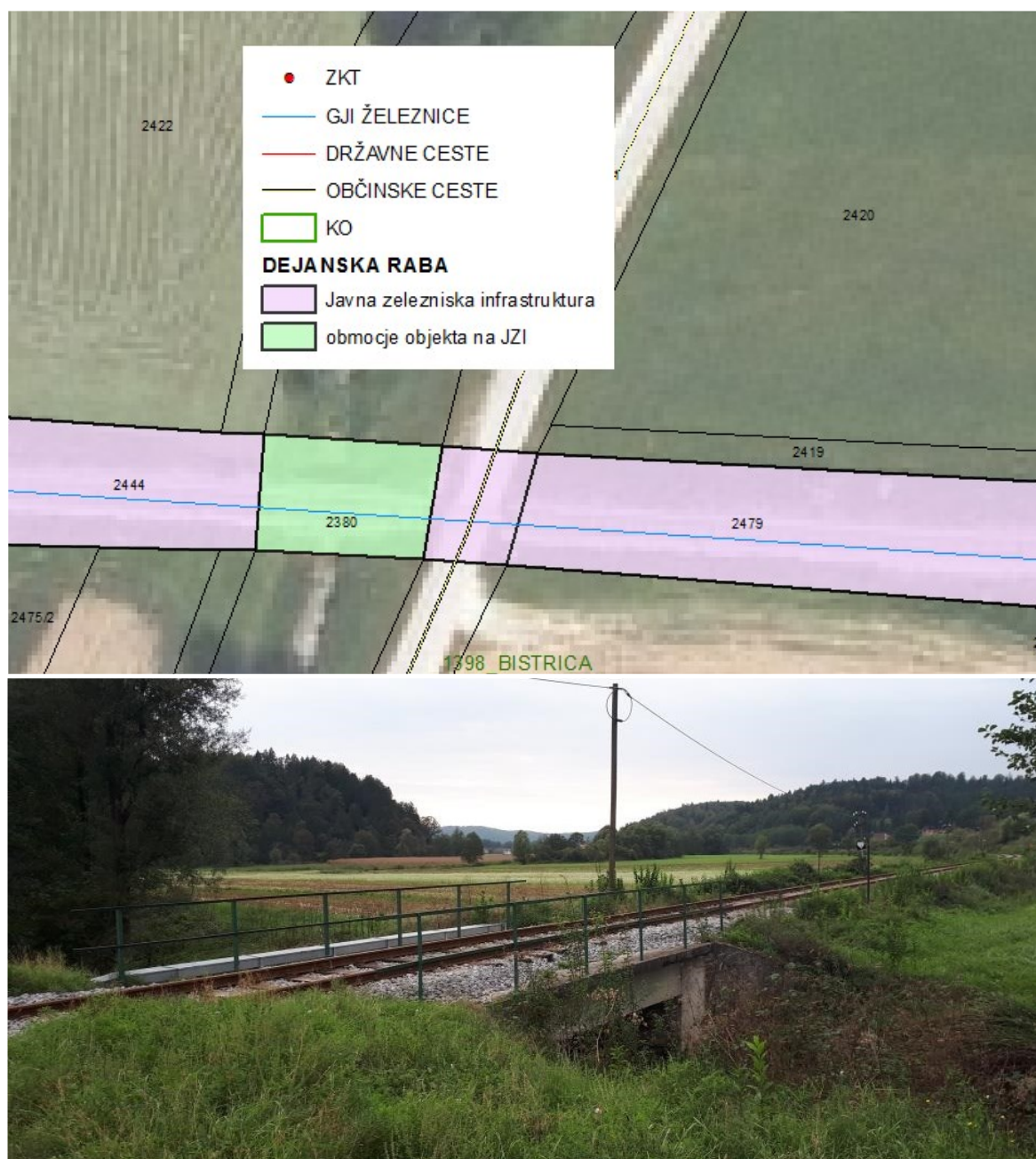
Proga 34: KO 885 Poljana, parcela št. 238/1

Slika 12: Primer izvennivojskega križanja železnice in ceste – železniški nadvoz

6.4.2.3 Prekrivanje poligonov javne železniške infrastrukture in vodne infrastrukture

V primeru izvennivojskega križanja javne železniške infrastrukture in vodne infrastrukture se dejanska raba JŽI zajema kot območje objekta JŽI.

Dejanska raba JŽI se prekine in območje mostu se zaradi poteka vodne infrastrukture pod JŽI zajame kot poligon vrste dejanske rabe »območje objekta na JŽI« (3322). Nivojsko križanje občinske ceste in železnice se zajame kot neprekinjen poligon vrste dejanske rabe »JŽI« (3321) [primer Proge 81, KO 1398 Bistrica, parcela št. 2479 na sliki 13].

Proga 81: KO 1398 Bistrica, parcela št. 2479

Slika 13: Primer izvennivojskega križanja železnice in vodne strukture (železniški most) ter nivojskega križanja železnice in občinske ceste

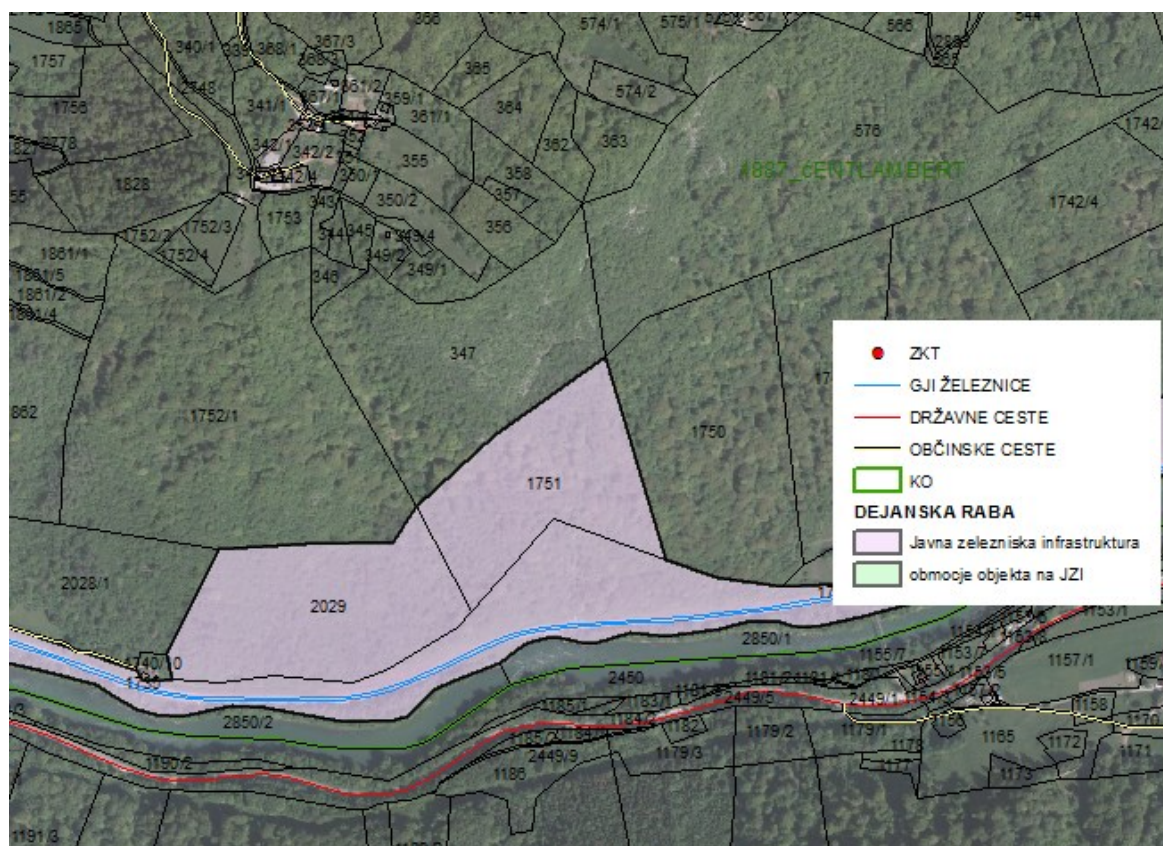
6.4.2.4 Prekrivanje poligonov ostalih dejanskih rab prostora z dejansko rabo zemljišč JŽI

Upravljalci matičnih evidenc postopno uskladijo podatke med posameznimi matičnimi evidencami dejanskih rab zemljišč – prekrivanje je dovoljeno le, ko gre za hkratno rabo.

Možna prekrivanja so naslednja:

- dejanska raba vodnih zemljišč – dejanska raba javne prometne infrastrukture,
- dejanska raba kmetijskih in gozdnih zemljišč – dejanska raba javne prometne infrastrukture,
- dejanska raba poseljenih zemljišč – dejanska raba javne prometne infrastrukture.

Dejanska raba JŽI se na območju gozdnih površin zajema v primerih, kjer so nasadi za zaščito pobočij, objekti za zaščito pred plazovi, padanjem kamenja in alarmne naprave.

Proga 10: KO 1887 Šentlambert, parcele št. 1740/12, 1751 in 2029

Slika 14: Primer prekrivanja dejanske rabe JŽI z gozdnimi površinami

7 PRIMERI DOLOČITVE POLIGONOV DEJANSKE RABE JAVNE ŽELEZNIŠKE INFRASTRUKTURE

JAVNA ŽELEZNIŠKA INFRASTRUKTURA	
DEFINICIJA	Javna železniška infrastruktura so objekti in naprave, potrebni za nemoteno odvijanje javnega železniškega prometa, ter pripadajoča zemljišča, ki funkcionalno služijo njihovi namenski rabi.
VIRI ZA DEFINICIJO	Zakon o železniškem prometu (ZZelP, 2022)
KRITERIJI ZA ZAJEM	- JŽI obsega zemljišča, na katerih je zgrajena javna železniška infrastruktura, in zemljišča, ki so namenjena njeni funkcionalni rabi. - JŽI se zajame za vse glavne in regionalne proge. - Območje JŽI določi in zajame upravljavec skladno z določbami področne zakonodaje in po razpoložljivih podatkih na obravnavanem območju (tehnični elementi JŽI, kataster nepremičnin, topografija, pojasnila upravljavca).

7.1 Primeri dejanske rabe zemljišč JŽI

7.1.1 Določitev poligona vrste dejanske rabe »javna železniška infrastruktura«

JAVNA ŽELEZNIŠKA INFRASTRUKTURA	
DEFINICIJA	Pripadajoče zemljišče javne železniške infrastrukture , na katerem so objekti in naprave, potrebni za nemoteno odvijanje javnega železniškega prometa, ter zemljišče, potrebno za uporabo teh objektov in naprav v skladu s predpisi, ki urejajo železniški promet.
VIRI ZA DEFINICIJO	Zakon o evidentiranju dejanske rabe zemljišč javne cestne in javne železniške infrastrukture (ZEDRZ, 2018)
UPRAVLJAJEC	Upravljavec JŽI na podlagi razpoložljivih podatkov o objektih in napravah in ob upoštevanju področne zakonodaje na obravnavanem območju določi širino območja, potrebnega za nemoten in varen potek železniškega prometa.

7.1.1.1 Progovni pas izven naselja

Območje JŽI je enako parceli pod progo.

Poligon dejanske rabe JŽI se zajame po parcelni meji (katastru nepremičnin).

Progovni pas izven naselja se zajame v širini 8 m na vsako stran od osi skrajnih tirov.

Zajem v prikazanem primeru na sliki 15 je širši, ker proga poteka po nasipu.

Proga 40: KO 480 Gorišnica, parcela št. 743

Slika 15: Razširitev območja dejanske rabe JŽI zaradi nasipa

Območje JŽI ni enako parceli pod progo.

Javna cesta leži v progovnem pasu. Ker na območju ceste ni objektov in naprav JŽI, prekrivanje poligonov različnih dejanskih rab javne prometne infrastrukture ni potrebno.

Dejansko rabo zemljišč se zajame po topografiji.

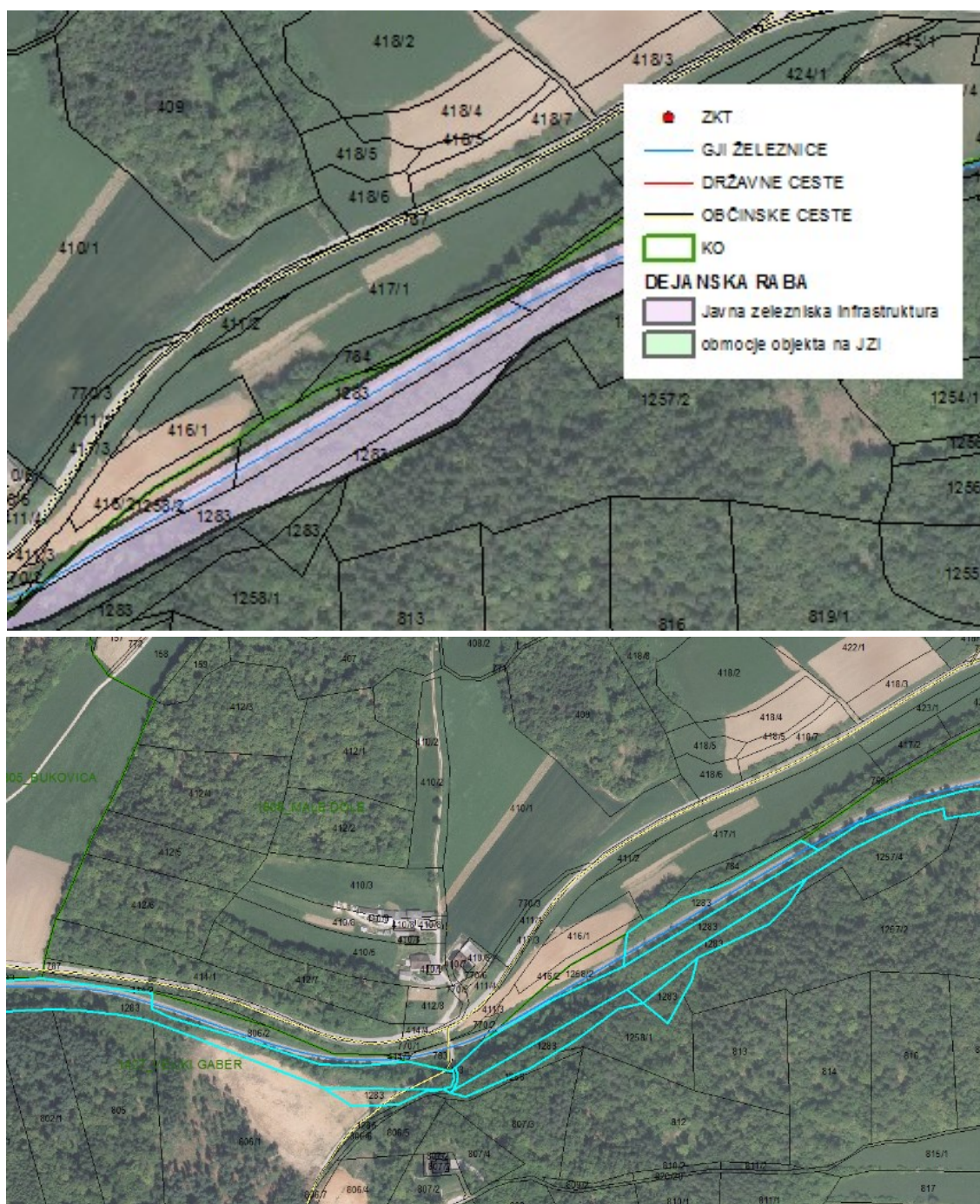
Proga 10: KO 1360 Rožno, parcela št. 622/38

Slika 16: Zajem poligona območja JŽI po topografiji – javna cesta v progovnem pasu

Območje JŽI je enako parceli pod progo – zamik katastra.

Na sliki 17 prikazano območje JŽI je enako parceli pod progo. Območje je po podatkih upravljavca zaradi proge v useku širše od progovnega pasu.

Zaradi zamika katastra je del proge izven območja JŽI, zato se v tem delu zajema po topografiji.

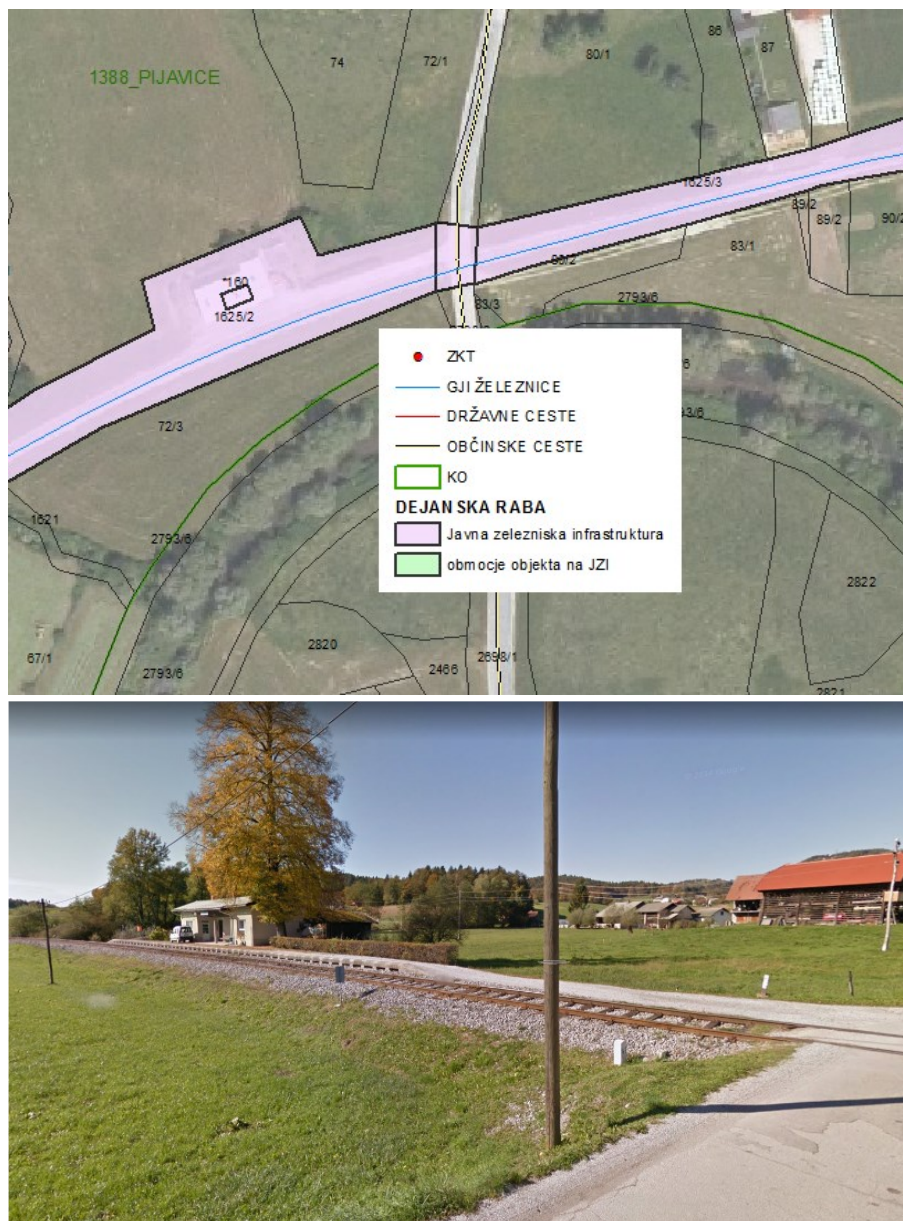
Proga 80: KO 1427 Veliki Gaber, parcela št. 1283

Slika 17: Zajem poligona območja JŽI po topografiji – zamik katastra

Razširitev dejanske rabe JŽI zaradi postajne zgradbe ob progi.

S shematske slike in fotografije na sliki 18 je razvidna razširitev območja poligona dejanske rabe JŽI zaradi postajne zgradbe ob progi.

Prikazan je tudi zajem nivojskega križanja železnice in občinske ceste. Poligon dejanske rabe JŽI je zajet neprekinjeno.

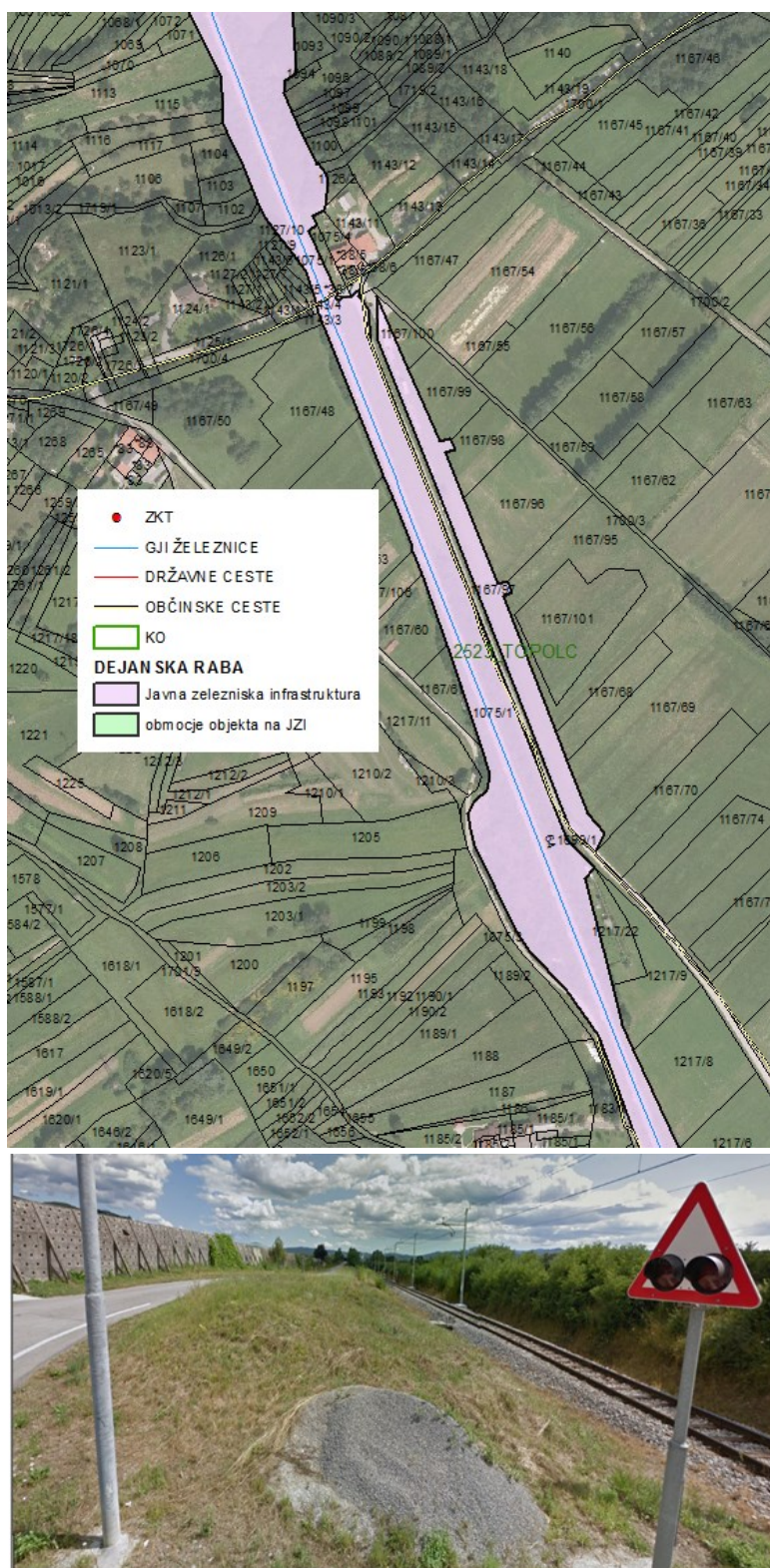
*Proga 81: KO 1388 Pijavice, parceli št. *160 (železniška postaja) in 1625/2 (železniška proga in postajno območje)*

Slika 18: Razširitev dejanske rabe JŽI zaradi območja železniškega postajališča

Razširitev dejanske rabe JŽI zaradi betonskih prestrezal za sneg in burjo.

S shematske slike in fotografije na sliki 19 je razvidna razširitev območja poligona dejanske rabe JŽI zaradi betonskih prestrezal za sneg in burjo.

Med železniško progo in prestrezali je občinska cesta, ki se zajame kot poligon dejanske rabe javne občinske cestne infrastrukture.

Proga 64: KO 2523 Topolc, parceli št. 1075/1 (železniška proga) in 1167/97 (prestrezala za sneg)

Slika 19: Razširitev dejanske rabe JŽI zaradi prestreza za sneg in burjo

Razširitev dejanske rabe JŽI zaradi galerije.

Galerija kot objekt spodnjega ustroja železniške proge se zajame kot razširjen progovni pas, njegova dejanska raba je poligon območja JŽI.

Galerija pa se ne zajame kot poligon območja objekta na JŽI, ker ne gre za prekrivanje različnih dejanskih rab.

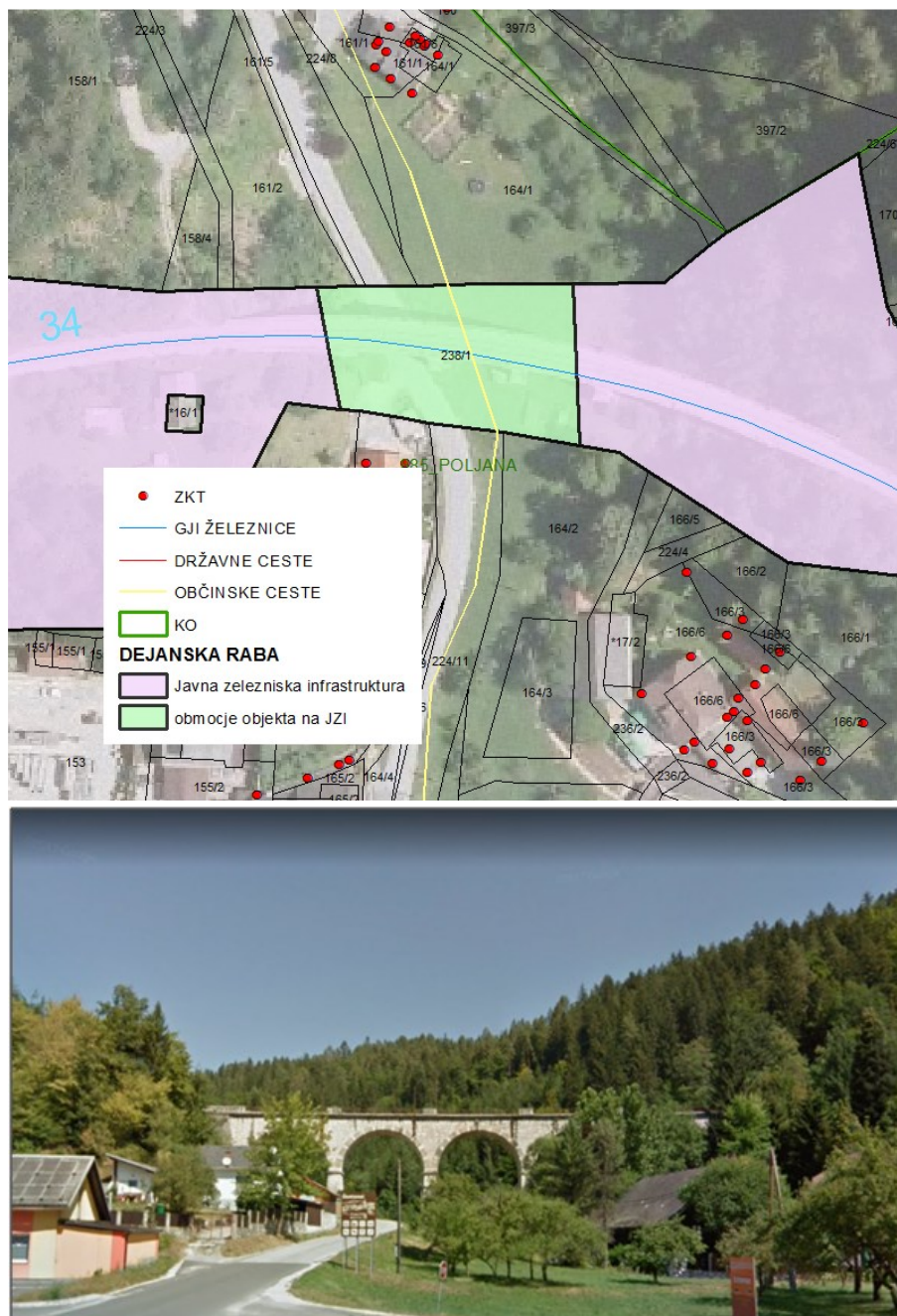
Proga 80: KO 2194 Bohinjska Bela, parcela št. 973/6

Slika 20: Razširitev dejanske rabe JŽI zaradi galerije

Razširitev dejanske rabe JŽI zaradi postajnega platoja in ščitnega pobočja.

S slike 21 je razvidna razširitev progovnega pasu. Levo od viadukta je razširitev zaradi postajnega platoja, na katerem se nahajajo stavbe in prostori za vodenje prometa, desno od viadukta pa zaradi ščitnega pobočja proge.

Poligon dejanske rabe JŽI se zajame po meji parcel (po katastru).

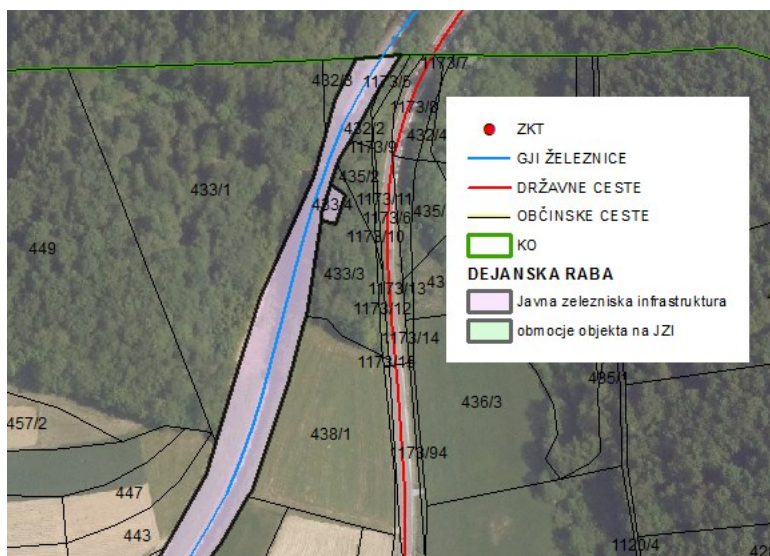

Proga 34: KO 885 Poljana, parcela št. 238/1

Slika 21: Razširitev dejanske rabe JŽI zaradi postajnega platoja na levi od viadukta in ščitnega pobočja na desni

Razširitev dejanske rabe JŽI zaradi naprav GSM-R sistema.

S slike 22 je razvidno, da je poligon dejanske rabe JŽI širši od progovnega pasu zaradi stolpov oz. naprav digitalnega radijskega sistema (GSM-R).

Proga 81: KO 1421 Medvedje selo, parcela št. 433/4

Slika 22: Razširitev dejanske rabe JŽI zaradi GSM-R stolpa

Razširitev dejanske rabe JŽI zaradi izletne cone tirnih zaključkov (zavorna pot tirnega odbojnika).

Na tirnih zaključkih, kot napravah za preprečitev vožnje preko konca tira, mora biti ob upoštevanju predpisanega območja progovnega pasu, upoštevano tudi območje za varno zaustavitev v primeru izleta vlaka oziroma izletna cona, ta je določena glede na tip tirnega zaključka (Pravilnik o zgornjem ustroju železniških prog (Uradni list RS, št. 92/10, 38/16 in 30/18 – ZVZelP-1)).

S Slika 23 je razvidno, da je poligon dejanske rabe JŽI daljši od širine progovnega pasu na zaključku tira, zaradi zajema izletne cone tirnega zaključka.

Proga 31: KO 964 Velenje, parcela št. 3511/25

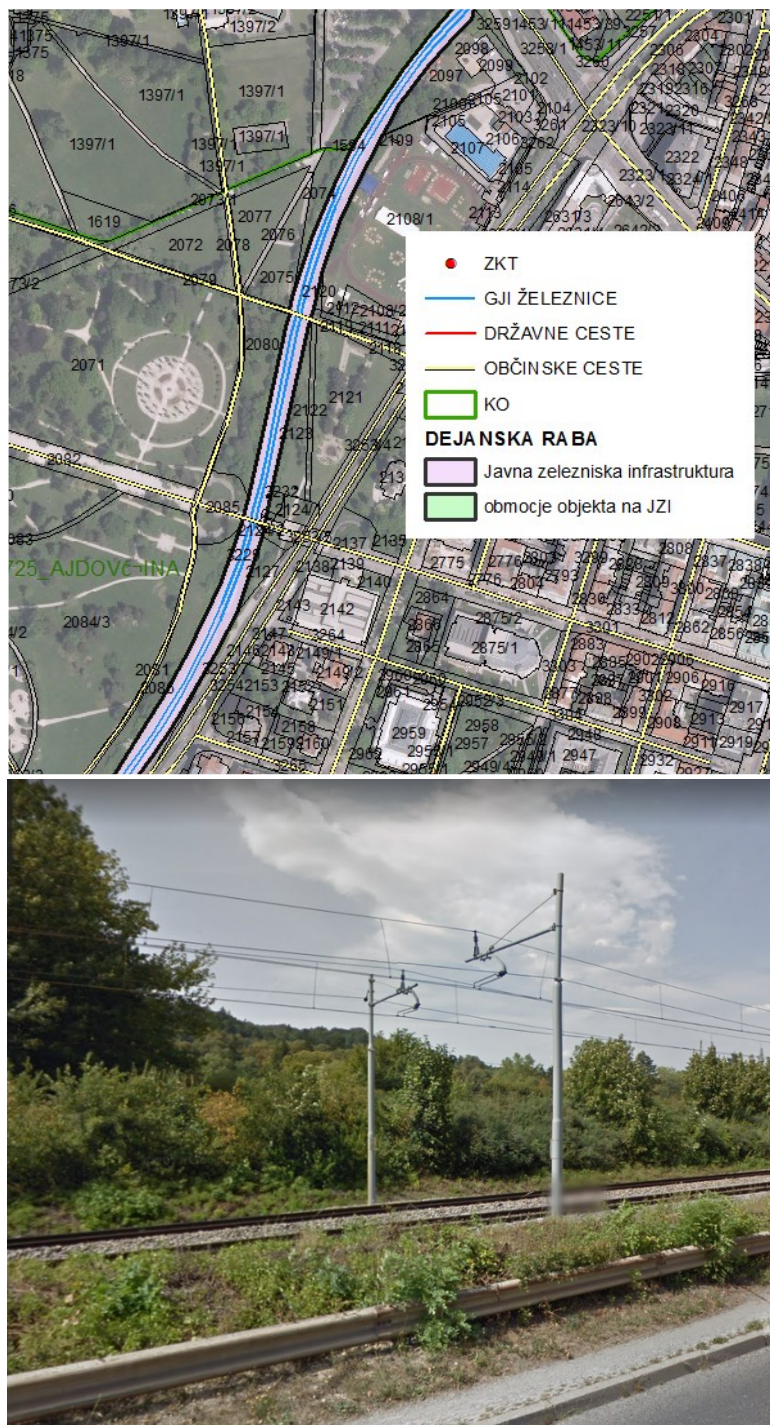
Slika 23: Razširitev dejanske rabe JŽI zaradi izletne cone tirnega zaključka

7.1.1.2 Progovni pas v naselju

Območje progovnega pasu v naselju.

Slika 24 prikazuje zajem dejanske rabe JŽI v naselju, kjer je progovni pas širok 6 m.

Območje poligona dejanske rabe JŽI je enako parceli pod progo.

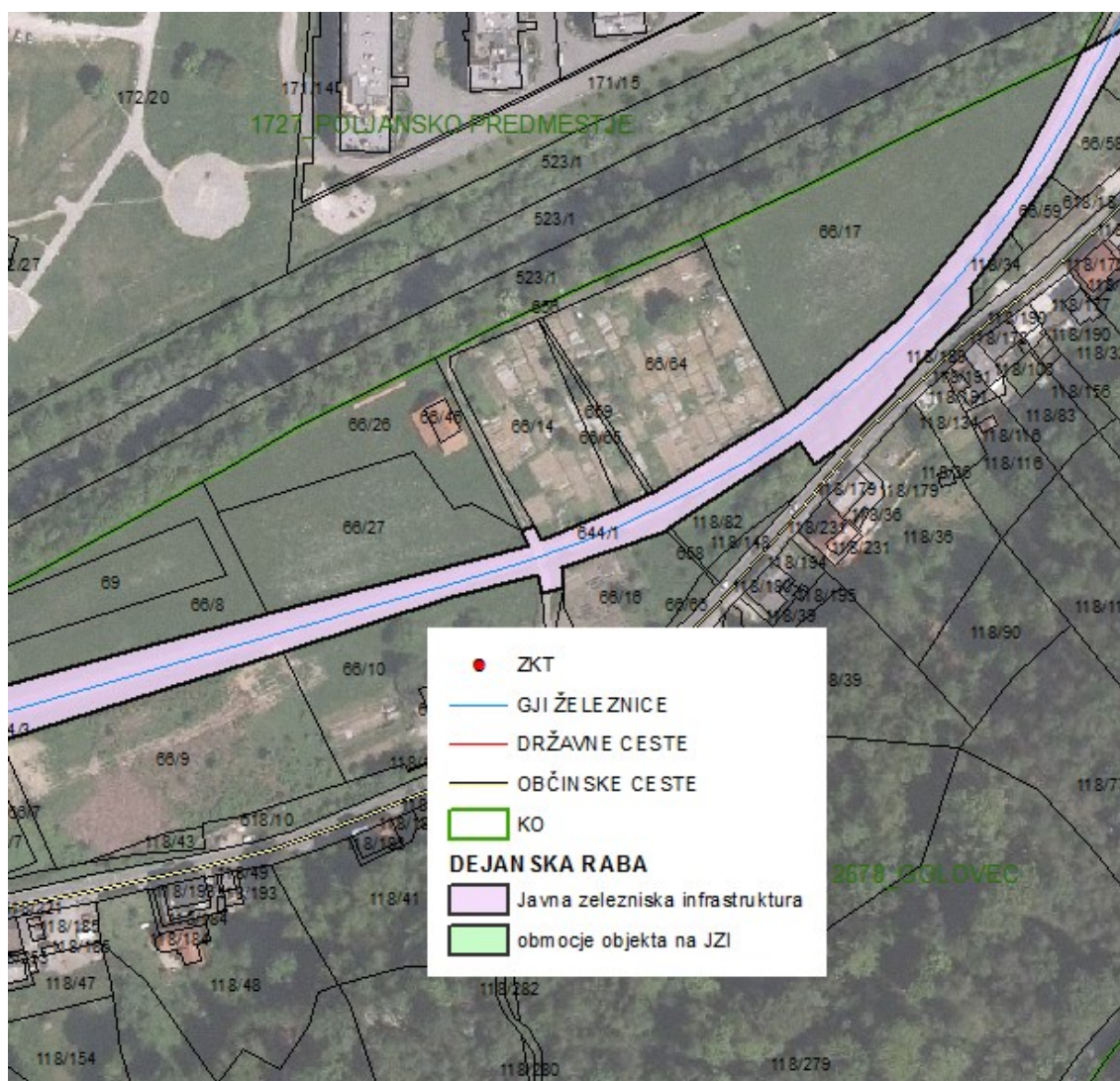

Proga 50: KO 1725 Ajdovščina, parcela 3229

Slika 24: Zajem po mejah parcele – območje progovnega pasu v naselju

Razširjen progovni pas v naselju zaradi nivojskega prehoda in brežine.

Slika 25 prikazuje zajem poligona dejanske rabe JŽI v naselju, kjer je območje JŽI razširjeno zaradi nivojskega prehoda in brežine.

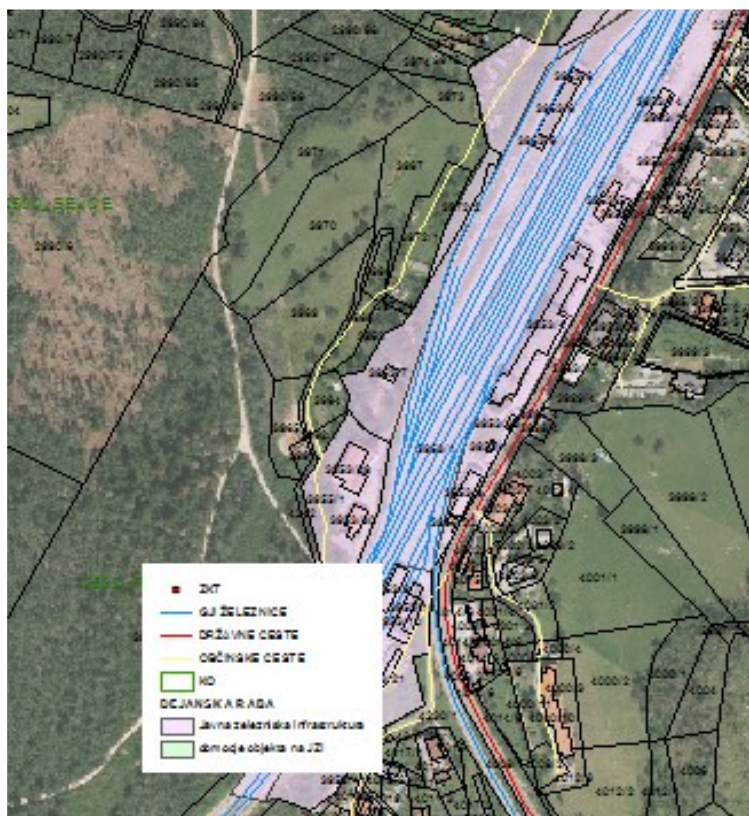
Proga 80: KO 2678 Golovec, parcela 644/1

Slika 25: Razširjen progovni pas v naselju zaradi nivojskega prehoda in brežine

Poligon dejanske rabe JŽI na postajnem območju.

Prvi primer (Slika 26):

Kot poligon dejanske rabe JŽI so zajeti progovni pas s tiri in postajnim območjem na postaji Pivka, brežine nad progo, območje SVTK in EE naprav ter delavnice s pripadajočim zemljiščem.

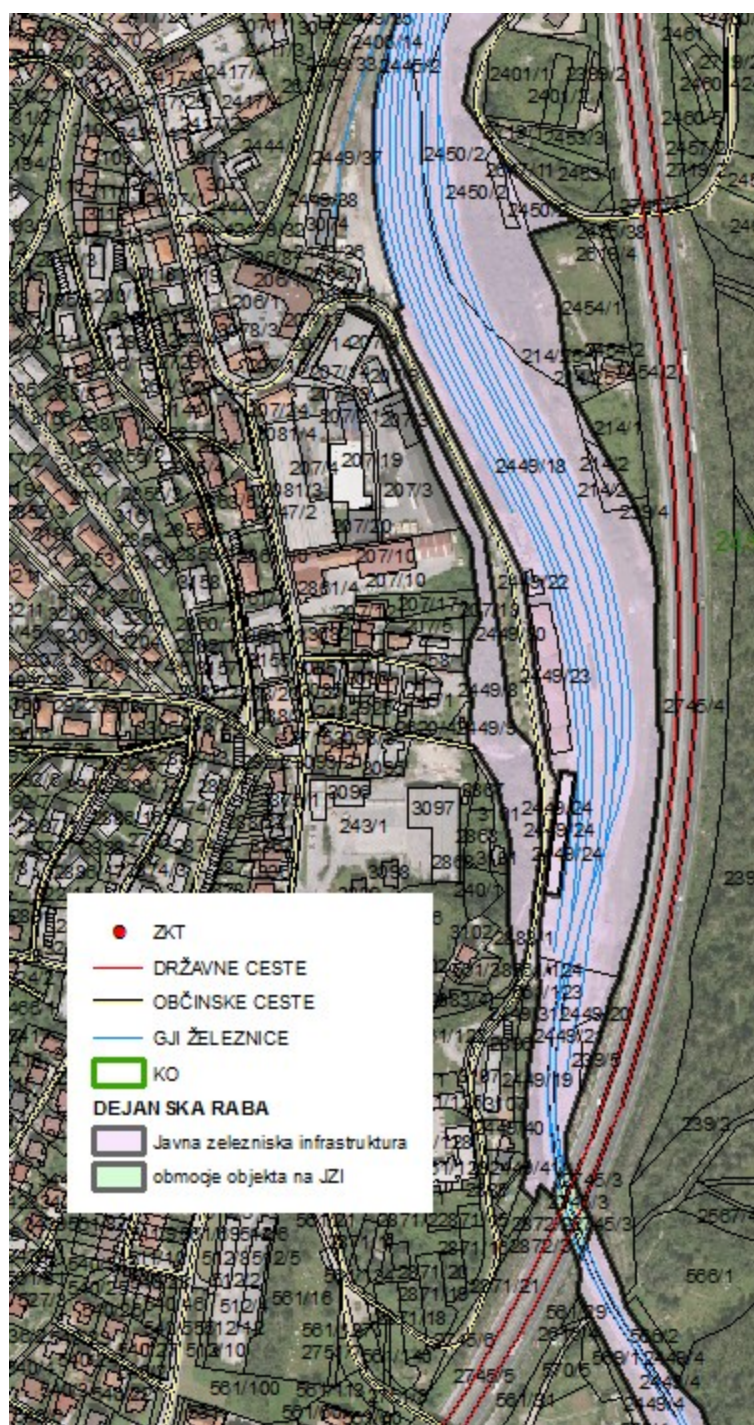
Križišče prog 50 in 64: KO 2502 Radohova vas, parcela št. 3953/1 in ostale

Slika 26: Postajno območje ŽP Pivka

Drugi primer (Slika 27):

V primeru postajnega območja na postaji Postojna obsega območje poligona dejanske rabe JŽI progovni pas železnice in ostala pripadajoča zemljišča, ki služijo funkcionalni rabi JŽI – to so druge površine za odvijanje prometa, območja SVTK in EE naprav ter stavbe.

Območje občinske ceste se zajame kot poligon dejanske rabe javne občinske cestne infrastrukture, zajem izvede občina.

Proga 50: KO 2490 Postojna, parcelna št. 2449/18 in ostale

Slika 27: Območje JŽI na ŽP Postojna in izvennivoidsko križanje železnice s cesto

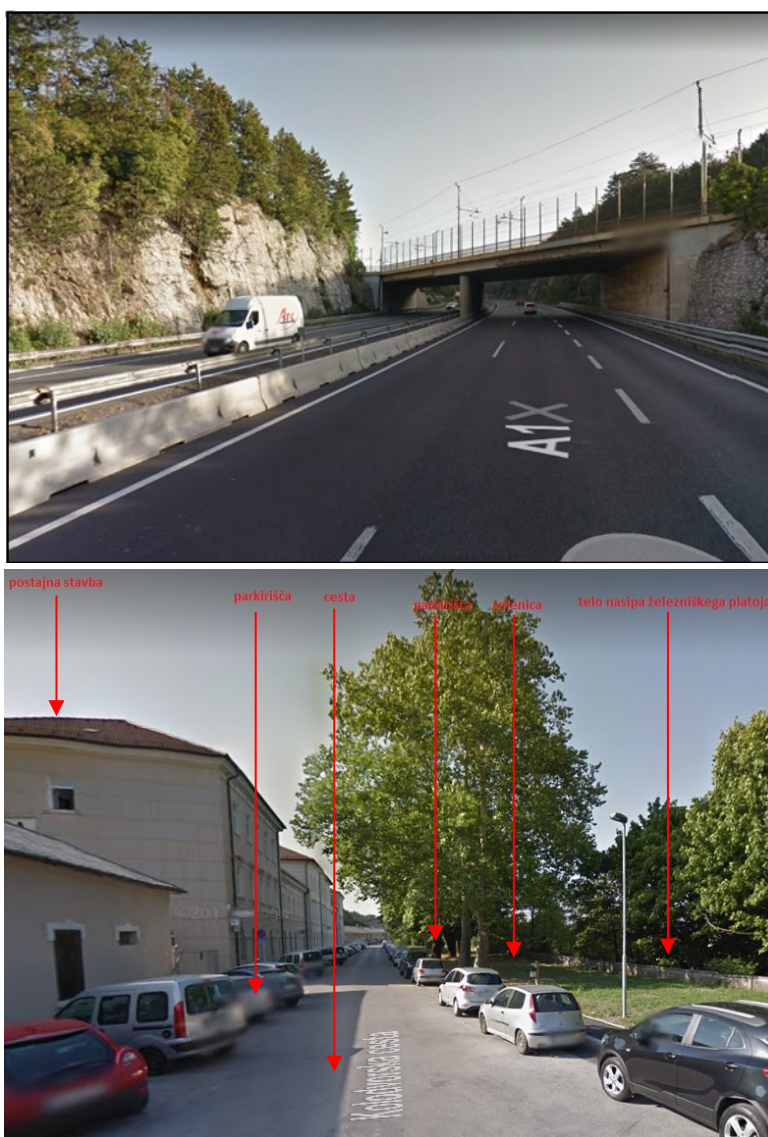
Dodatna pojasnila glede zajema dejanske rabe na primerih fotografij.

Izvennivojsko križanje železnice s cesto na slika 28:

Premostitveni objekt, ki v naravi predstavlja izvennivojsko križanje ceste (spodaj) in železnice (zgoraj), je zajet kot poligon območja objekta na JŽI. V tem primeru bo dejanska raba cestne infrastrukture zaradi poteka pod železniškim nadvozom zajeta neprekinjeno.

Območje JŽI na ŽP Postojna s kategorizirano občinsko cesto na Slika 28:

Kategorizirana občinska cesta se zajame kot poligon javne občinske cestne infrastrukture kljub temu, da pod njo potekajo vodi SVTK in EE. Zajem izvede občina.

Slika 28: Izvennivojsko križanje železnice s cesto in območje JŽI na ŽP Postojna s kategorizirano občinsko cesto – dodatna pojasnila k fotografijam

Območje JŽI in občinska cesta v progovnem pasu.

Parcela št. 3524/3 je v celoti v progovnem pasu. Predstavlja asfaltirano nakladalno ploščad, intervencijsko in dostopno pot do tirov. Parcela se zajame v poligon dejanske rabe JŽI.

Občinska cesta na parceli št. 3524/4 sicer leži v progovnem pasu, vendar se zajame kot poligon javne občinske cestne infrastrukture. Zajem izvede občina.

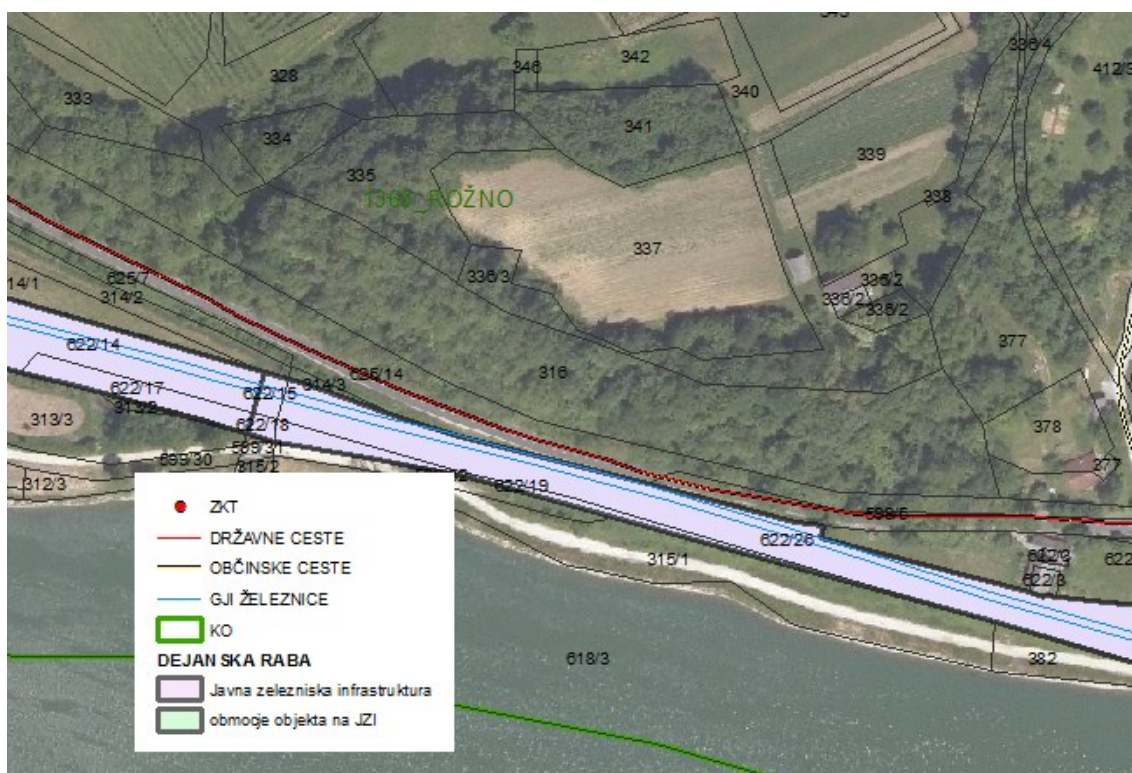

Proga 31: KO 964 Velenje, parcele št. 3524/3, 3511/28 in 3522/1

Slika 29: Nakladalna rampa – območje JŽI na ŽP Velenje in občinska cesta v progovnem pasu

Meja poligona dejanske rabe JŽI poteka po cestni ograji.

Državna cesta sicer leži v progovnem pasu, vendar se zajame kot poligon javne državne cestne infrastrukture.

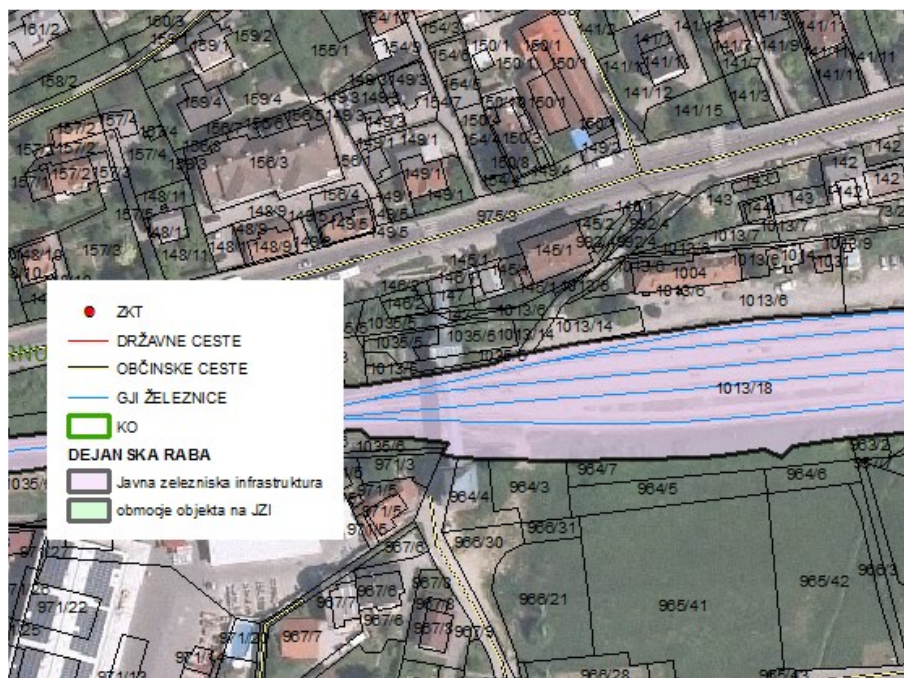
Proga 10: KO 1360 Rožno, parcela št. 622/38

Slika 30: Razgiban teren, državna cesta v progovnem pasu

Nadход nad železnico.

Nadход kot objekt spodnjega ustroja železniške proge se evidentira v sklopu poligona dejanske rabe območja JŽI.

Nadhoda se ne zajame kot poligon območja objekta na JŽI, ker ne gre za prekrivanje različnih dejanskih rab.

Proga 21: KO 1756 Črnuče, parcela št. 1013/18

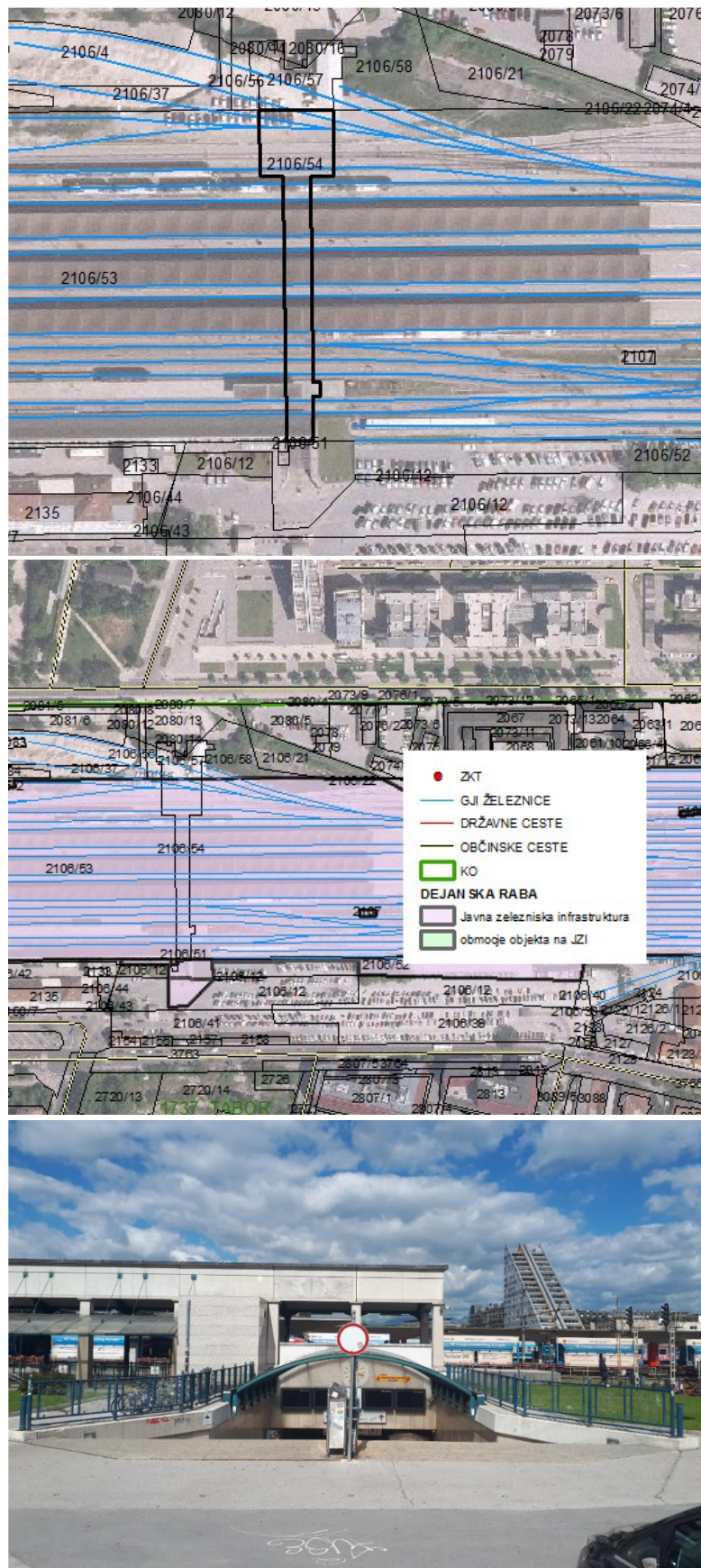
Slika 31: Nadход na ŽP Ljubljana – Črnuče

Podhod pod železnico.***Prvi primer (Slika 32):***

Podhod kot objekt spodnjega ustroja železniške proge se evidentira v sklopu poligona dejanske rabe območja JŽI.

Na ŽP Ljubljana je podhod evidentiran s svojo parcelno številko, vendar se zajame v poligon dejanske rabe območja javne železniške infrastrukture, ki poteka čez celotno postajno območje postaje Ljubljana.

Podhoda se ne zajame kot območje objekta na JŽI, ker ne gre za prekrivanje različnih dejanskih rab.

Proga 10: KO 1737 Tabor, parcela št. 2106/54

Slika 32: Podhod na ŽP Ljubljana

Drugi primer (Slika 33):

Podhod kot objekt spodnjega ustroja železniške proge se evidentira v sklopu poligona območja javne železniške infrastrukture.

V primeru na ŽP Litija podhod ni evidentiran s svojo parcelno številko. V poligon dejanske rabe JŽI se zajame skupaj s postajnim območjem ŽP Litija.

Proga 10: KO 1835 Hotič, parcela št. 1527/96

Slika 33: Podhod na ŽP Litija

7.1.2 Določitev poligona »območje objekta na javni železniški infrastrukturi«

OBMOČJE OBJEKTA NA JAVNI ŽELEZNIŠKI INFRASTRUKTURI	
DEFINICIJA	Območje objekta na javni železniški infrastrukturi je pripadajoče zemljišče objekta javne železniške infrastrukture ter zemljišče, potrebno za uporabo in vzdrževanje teh objektov, v skladu s predpisi, ki urejajo železniški promet. V to kategorijo spadajo mostovi, viadukti, podvozi, nadvozi, predori, galerije ter podhodi in nadhodi.
VIRI ZA DEFINICIJO	Zakon o evidentiranju dejanske rabe zemljišč javne cestne in javne železniške infrastrukture (ZEDRZ, 2018) Uredba o dejanskih rabah zemljišč (2021)

Namen zajema območij objektov na javni železniški infrastrukturi je predvsem identificiranje križanja poligonov različnih dejanskih rab ter različnih upravljavcev. Praviloma se zajeme vse objekte, ki so vpisani v ZK GJI, če seveda dejansko obstajajo tudi v naravi. Hkrati se objekti, ki obstajajo v naravi, zajamejo ne glede na to, ali so v ZK GJI definirani kot objekt ali ne (vpis objekta v ZK GJI ni pogoj za zajem vrste dejanske rabe območje objekta na javni železniški infrastrukturi).

Poligoni območja objektov na javni železniški infrastrukturi se zajemajo po parcelnih mejah. V primerih, ko odmera ni izvedena, se poligoni območja objektov na javni železniški infrastrukturi zajamejo po tehničnih elementih objekta oziroma dilataciji. Nastopi lahko več različnih situacij:

- Ko obstaja objekt z odmerjeno samostojno parcelo, se poligon dejanske rabe območja objekta na JŽI zajame po točkah KN odmerjene parcele objekta;
- Ko objekt nima samostojno odmerjene parcele, se je treba pri zajemu poligona navezati na točke KN ostalih parcel, če to ne povzroči prevelikega odstopanja od mej objekta;
- Ko objekt nima samostojno odmerjene parcele in poligona dejanske rabe območja objekta ni mogoče navezati na točke KN ostalih parcel, se objekt zajame po tehničnih elementih objekta oziroma dilataciji;
- Možna je tudi kombinacija navedenih situacij – objekt zajamemo kombinirano po katastru, tehničnih elementih in dilataciji.

Most – območje objekta na JŽI.

Začetek in konec poligona dejanske rabe območja objekta na JŽI se zajame po katastru (točke KN) oziroma dilataciji.

Širino poligona premostitvenega objekta določa razmik tehničnih elementov mosta (npr. ograja) ali stanje katastra (točke KN).

Proga 70: KO 2176 Blejska Dobrava, parcela št. 723 in ostale

Slika 34: Most – območje objekta na JŽI

Viadukt – območje objekta na JŽI.

Prvi primer (Slika 35):

Začetek in konec poligona dejanske rabe območja objekta na JŽI se zajame po katastru (točke KN) oziroma dilataciji viadukta.

Širino poligona premostitvenega objekta določa razmik tehničnih elementov mosta (npr. ograja) ali kataster (točke KN).

Proga 50: KO 2002 Vrhnika, parcela št. 402/4, 402/392 in 2935

Slika 35: Viadukt »Štampetov most« – območje objekta na JŽI

Drugi primer (Slika 36):

Začetek in konec poligona dejanske rabe območja objekta na JŽI se zajame po katastru (točke KN) oziroma dilataciji viadukta. Širino poligona premostitvenega objekta določa razmik tehničnih elementov mosta (npr. ograja) ali kataster (točke KN).

V primeru na sliki 36 je območje poligona dejanske rabe JŽI prekinjeno z viaduktom preko reke Idrijce in z viaduktom preko državne ceste. V teh dveh delih (gre za križanje dveh različnih upravljavcev) se dejanska raba zajame kot poligon »območje objekta na javni železniški infrastrukturi« (zeleno obarvana poligona na sliki).

Na delu, kjer ne gre za križanje infrastrukture dveh različnih upravljavcev in je objekt na parceli upravljavca (lastnika) javne železniške infrastrukture, se dejanska raba zajame kot poligon »javna železniška infrastruktura« (roza obarvano na sliki).

Dejanska raba cestne infrastrukture se zaradi poteka pod železniškim nadvozom zajame neprekinjeno.

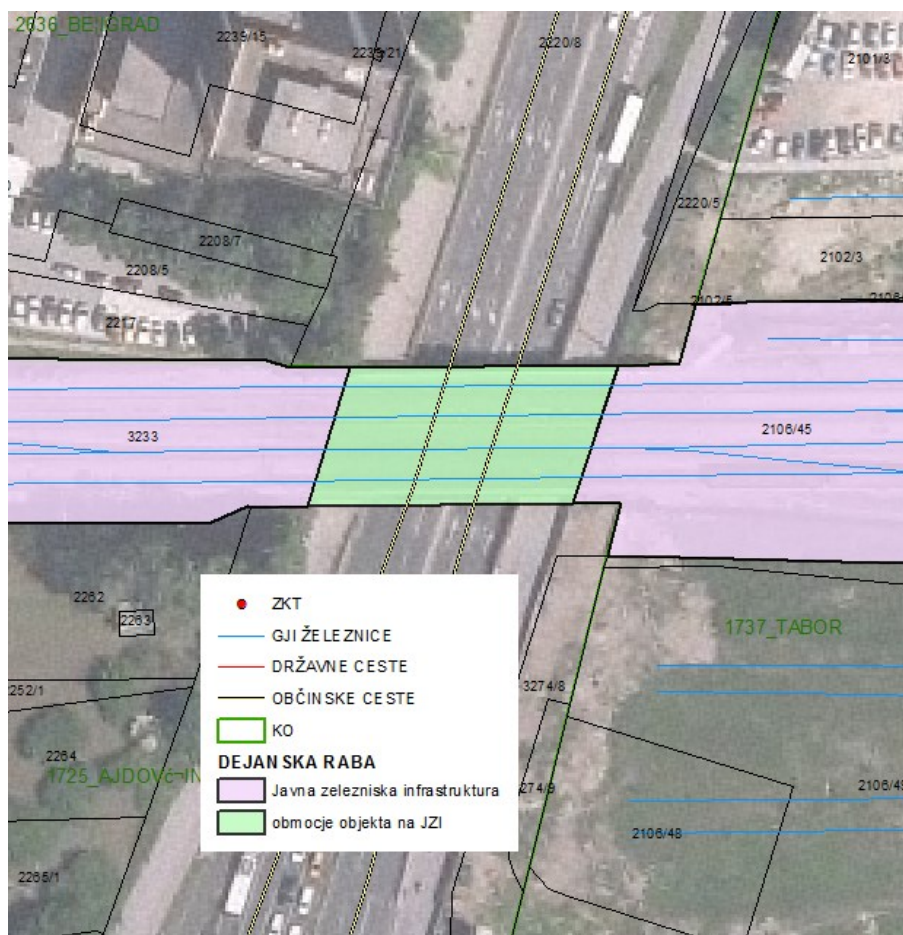
Proga 70: KO 2246 Most na Soči, parcela št. 1192/10 in ostale

Slika 36: Viadukt Bača pri Modreju – območje objekta na JŽI

Nadvoz – območje objekta na JŽI.

JŽI poteka nad občinsko cestno infrastrukturo.

Dejanska raba JŽI se v tem primeru zajame kot poligon območja objekta na JŽI po tehničnih elementih nadvoza (varovalna ograja), topografiji ali katastru (točke KN), v ostalem delu se dejanska raba JŽI zajame kot poligon območja JŽI.

Proga 50: KO 1725 Ajdovščina, parcela št. 2374/1

Slika 37: Nadvoz Dunajska – območje objekta na JŽI

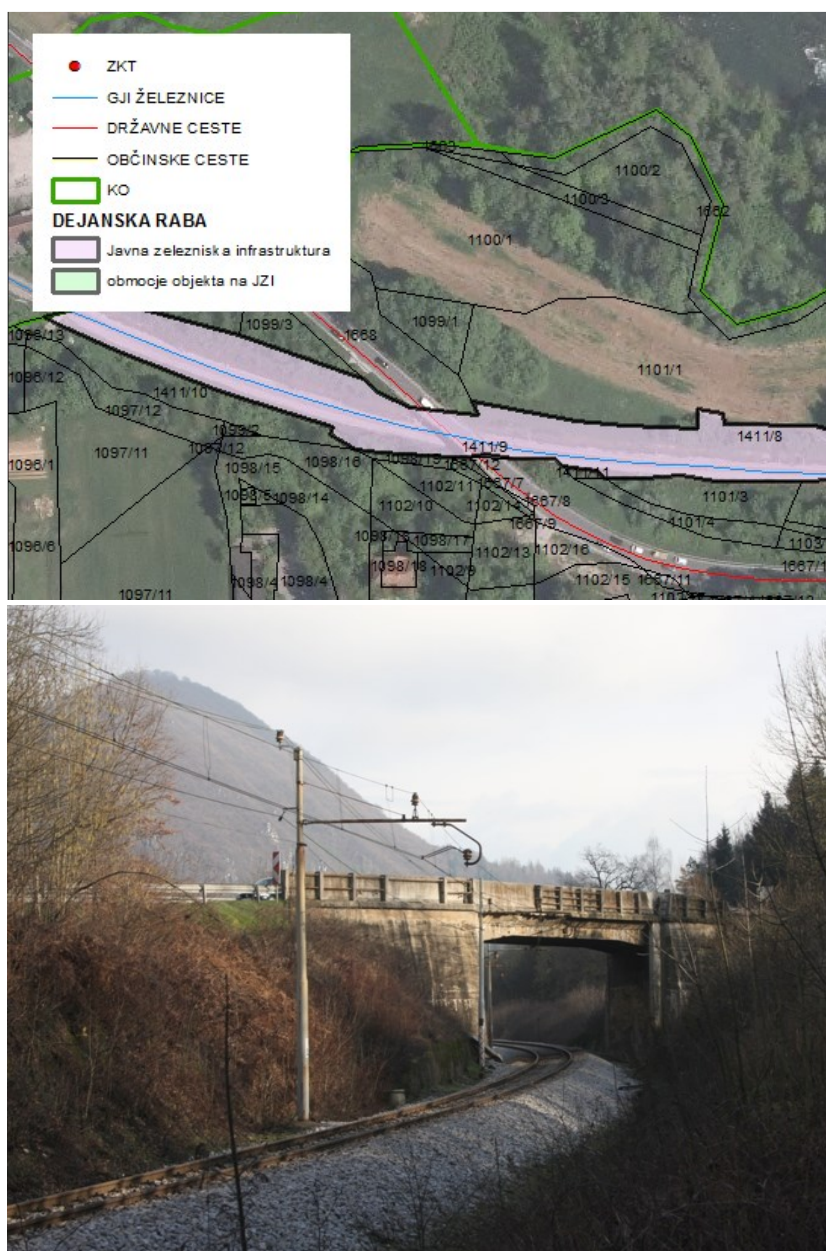
Podvoz – območje objekta na JŽI.

JŽI poteka pod javno cestno infrastrukturo.

Poligon območja JŽI se zaradi poteka pod cestnim viaduktom zajame neprekinjeno.

Cestni nadvoz se bo zajel kot »območje objekta na javni cestni infrastrukturi«.

Zaradi proge v useku, ki je del JŽI, se poligon dejanske rabe območja JŽI zajame po parcelnih mejah.

Proga 20: KO 1752 Stanežiče, parcelna št. 1411/8

Slika 38: Podvoz Medno – območje objekta na JŽI

Predor/tunel – območje objekta na JŽI.

Poligon območja JŽI se zaključi na robu območja portala. Portalni prostor je del JŽI, zaradi česar se poligon območja objekta (predora/tunela na JŽI) začne na robu portalnega prostora.

Zajem poligona območja objekta na JŽI (območje nad cevjo predora) se izvede na dva načina.

Prvi primer (Slika 39):

Širina poligona objekta na JŽI se zajame po GJI v širini cevi predora. Poligon območja objekta na JŽI se pripne na poligon območja JŽI.

Proga 62: KO 2617 Hrastovlje, parcela št. 2296

Slika 39: Predor/tunel – območje objekta na JŽI (1. primer)

Drugi primer (Slika 40):

V primeru, ko je zemljišče nad predorsko cevjo v katastru nepremičnin evidentirano kot *javno dobro JŽI*, se ta zajame po katastru (točke KN).

Proga 64: KO 2498 Narin, parcela št. 3120/7

Slika 40: Predor/tunel – območje objekta na JŽI (2. primer)

8 KONTROLA IN POTRDITEV POLIGONOV DEJANSKE RABE

Po izvedenem zajemu dejanske rabe je potrebno vzpostaviti ustrezne mehanizme kontrole, ki bodo zagotavljali kvaliteto končnega rezultata. Vsak upravljavec mora zagotoviti ustrezno kontrolo podatkov pred oddajo v matično evidenco (na Direkcijo).

8.1 Kontrolni mehanizmi pri določevanju dejanske rabe

Čas potrditve oziroma verifikacije dejanske rabe se zmanjša z ustreznim načinom kontrole zajetih podatkov v času postopka zajema.

Kontrolni mehanizmi so:

- kontrola pravilnosti imen in vsebine oddanih datotek,
- kontrola zajema objektov, vpisanih v ZK GJI,
- kontrola pripenjanja na točke KN,
- kontrola stikov poligonov,
- kontrola velikosti poligona,
- kontrola napolnjenosti polj v atributni tabeli – prazna polja niso dovoljena,
- kontrola vrednosti atributov – skladnost s šifranti (predpisane so vrednosti v šifrantih).
- kontrola usklajenosti s podatki že vpisanih sosednjih upravljavcev in v primeru drugih in naslednjih oddaj elaborata usklajenost s podatki istega upravljavca.

8.2 Verifikacija določitve dejanske rabe

Po izvedenem zajemu dejanske rabe zemljišč JŽI se izvede kontrola popolnosti, točnosti in natančnosti zajetih podatkov. Kontrole temeljijo na pravilih za zajem, ki so določena v metodologiji. Kontrole izvede kontrolor, ki dobro pozna vsebino in je ustrezno usposobljen.

Kontrolor pred vsebinsko, topološko in atributno kontrolo preveri ustreznost sestavnih delov elaborata. V primeru zaznave napak elaborat vrne upravljavcu v dopolnitev. V nasprotnem primeru izvede vsebinsko kontrolo nad zajeto vsebino. Po vsebinski kontroli sledijo še atributne, topološke in geometrijske kontrole.

8.2.1 Vizualna kontrola

Pri vsebinski kontroli se (avtomatsko in vizualno) kontrolira grafične podatke:

- Pravilnost in smiselnost uporabe podatkovnega vira za zajem;
- Ujemanje zajete meje JŽI z mejo JŽI v naravi;
- Pravilnost zajema poligona – ali je zajet ločen poligon na premostitvenem objektu in ali se res zaključi/konča na dilataciji, meji zemljiške parcele, točkah KN itd.;
- Popolnost zajetih podatkov (zajem celotne železniške infrastrukture po GJI);

- Popolnost zajetih podatkov – ali so s poligoni dejanske rabe zajete vse proge JŽI, ki so evidentirane v ZK GJI (zajem celotne JŽI po GJI);
- Lokacijsko ujemanje poligona dejanske rabe ter osi proge z ZK GJI – grafična sloja se morata med seboj prekrivati.

8.2.2 Atributna kontrola (kontrola opisnih podatkov)

Atributna kontrola zajema pregled opisnih podatkov. Preverja se pravilnost in popolnost vnesenih vrednosti v atributni tabeli. Tabela ne sme vsebovati praznih polj, atributi morajo biti vneseni po predpisanih šifrantih.

8.2.3 Topološka in geometrijska kontrola (kontrola opisnih podatkov)

S topološkimi in geometrijskimi kontrolami se preverja grafične podatke.

- Dovoljeno in nedovoljeno prekrivanje poligonov;
- Nedovoljene vrzeli med poligoni;
- Ustreznost geometrije poligonov (ni večdelnih poligonov – angl. *multipart features*);
- Kontrola velikosti poligona (najmanjša dovoljena velikost poligona je enaka natančnosti samega sloja);
- Medsebojno stikanje poligonov (obvezno popolno stikanje med poligoni dejanske rabe JŽI);
- Pravilno zaključevanje poligonov (vsebinsko ujemanje, poleg tega se poligon ne sme dotikati samega sebe);
- Pripenjanje na točke KN.

Če napake v elaboratu niso zaznane, se elaborat vpiše v matično evidenco in se mu dodeli vrednosti ID. V primeru manjših neskladij se upravljavca neformalno pozove, da jih dopolni – elaborata se ne zavrne in se počaka na prejem popravkov. V primeru več neskladij, ki jih ni mogoče odpraviti brez dodatnega vsebinskega preverjanja, se elaborat zavrne. Upravljavca se napoti na izvedbo popravkov in njihovo ponovno posredovanje.

8.3 Uskladitev podatkov v matični evidenci

V primeru ugotovljenih neskladij v podatkih, ki ustrezajo pogojem iz 7. člena Pravilnika, Direkcija izvede:

- tehnično uskladitev podatkov, če je ugotovljeno nedovoljeno prekrivanje med upravljavcema,
- zajem dodatnega poligona, če je ugotovljena vrzel med poligoni dejanskih rab različnih upravljavcev.

Direkcija zagotavlja sledljivost sprememb v skladu s Pravilnikom in obvešča upravljavce javne cestne in javne železniške infrastrukture o ugotovljenih neskladjih (prekrivanjih in vrzelih) ter o spremembah podatkov o dejanski rabi posameznega upravljavca, ki jih je Direkcija izvedla ob vpisu podatkov v matično evidenco.